

วารสาร

Annual Journal

แสงพระธรรม The Light of Dharma

ปีที่ 8 กรกฎาคม 2566 - มิถุนายน 2567

Volume 8 July 2023 - June 2024

ชวนโยมเข้าวัดฯ 2565 #40 || Inviting the Believers #46

ความสุขข้ามสองฟากฟ้า #52 || Happiness of Two Skies #54

ถวายการต้อนรับเจ้าหญิงภูฏาน #28 || Offerings to the Bhutan Princess #34

พุทธวจนะ/Buddha's Words

๑ โกฎุ หาโส กิमानนุโท
นิจุจํ ปชชลิเต สติ
อนธกาเรน โอนทฐา
ปทีปี น คเวสถ

๑ จะมัวรำเริง สนุกสนานกันทำไม
ในเมื่อโลกกำลังลุกเป็นไฟอยู่เนื่องนิตย์
พวกเธอถูกความมืดมิดปิดบังตา
ไยไม่แสวงหาแสงสว่างกันเล่า

๑ What this laughter, what this joy
When the world is ever on fire?
Shrouded all about by darkness,
Will you not then look for light?

จาก เสฐียรพงษ์ วรรณปก, พุทธวจนะในธรรมบท, บทที่ 5 หมวดคนพาล

From Mr.Sathienphong Wannapok, *The Buddha's Words in the Dhammapada*, lesson 5 of 'The Fool'

วัตถุประสงค์

วารสาร **แสงพระธรรม** เป็นวารสาร ๒ ภาษา(ไทย-อังกฤษ)รายปี จัดทำขึ้นภายใต้มูลนิธิ พระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนและความรู้ในพุทธศาสนา เรื่องราวของบุคคลสำคัญ และข่าวกิจกรรมด้านพระศาสนาในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งโครงการ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี(“พระใหญ่”เมืองภูเก็ต) ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ภายใต้ วัดกิตติสังฆาราม(วัดกะตะ) เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด และ เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆที่ดำเนินการโดยมูลนิธิฯ รวมทั้งมอบให้แก่ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ และสถานที่ๆเหมาะสมในภูเก็ต โดยคณะทำงานผู้ก่อตั้งวารสารนี้ ในอดีต(ภายใต้พุทธสมาคมจังหวัดภูเก็ต ปี 2550-2551) ซึ่งวาระใหม่นี้เริ่มจากฉบับเดือนกรกฎาคม- ธันวาคม 2559 เป็นปฐมฤกษ์

ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และผู้สนใจต้องการรับวารสารนี้ไปเพื่อประโยชน์ สาธารณะ กรุณาติดต่อขอรับได้ที่

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕

42/14 หมู่ 2 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

โทร 08 1891 3827, 08 1552 3790 , 076 373 138-9 ; โทรสาร 076 373 140

www.sattha45foundation.com ; Line ID : suporn37 หรือ harin_s

Purpose

***The Light of Dharma* is a bilingual annual journal in Thai and English. It is** sponsored by Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation. Its content is about the teachings and knowledge of Buddhism, stories of important characters in Buddhism and news about Buddhist activities in Phuket, including the Phraphutthamingmongkhon Ek-nakkhiri Project (The Big Buddha of Phuket) at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd under the supervision of Kittisangkham Temple (Kata Temple). Our purposes are to contribute Dharmic knowledge at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd and through various other medias of the foundation as well as donating copies of the magazine to public amenities such as libraries, government organizations, charity organizations and other suitable places in Phuket. This journal project is run by the same editorial board that used to run a journal project of the same name, which was then sponsored by the Phuket Buddhist Society 2007-2008. The first issue of this new journal is scheduled to be the July-December 2016 issue.

Any libraries, education institutes, organizations and individuals who are interested in receiving this journal for public benefits may contact the foundation by using the contact details below.

Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation

42/14 Moo 2, Thepkasattree Rd., Rasada Sub-District, Muang District,
Phuket Province 83000

Tel 08 1891 3827, 08 1552 3790 , 076 373 138-9 ; Fax 076 373 140

www.sattha45foundation.com ; Line ID : suporn37 or harin_s

สารบัญ

แสงแรก	1
วัตถุประสงค์	2
บทบรรณาธิการ	6
ภูเก็ตพุทธกิจ	8
แสงนาเกิด	28
แสงใต้	40
แสงสองฟากฟ้า	52
แสงแห่งสยาม	56
บัวสามแบบ	72

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม 2566 ถึง มิถุนายน 2567

เจ้าของ : มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕

42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร. 076 373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076 373 140 , mingmongkolphuket@gmail.com

ที่ปรึกษา : นพ.ประสิทธิ์ โกยศิริพงศ์ สุพร วนิชกุล พัฒน์ จันทรแก้ว

บรรณาธิการ : หรินทร์ สุขวจน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ประกอบ ศรีรัตนาวดี

กองบรรณาธิการ : โชติ คชบาล ไกด์ ธรรมสาร สยันต์ แซ่ลิ้ม

กองงานแปล : เอื้อย สุขวจน์ แบร์รี่ อีสเมล

ที่ปรึกษากฎหมาย : วันชนะ ตันธนานันต์

ศิลปกรรม : สหธรรมิก

ออกแบบปก : เหรา สตุติโอ

ที่ทำการกองบรรณาธิการ : 5/20 ม.2 ถ.เจ้าฟ้า ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทร. 076 221 884, 08 1552 3790 harin_s@hotmail.com

มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ : 42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076 373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076 373 140 , mingmongkolphuket@gmail.com

พิมพ์ที่ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด โทร. 0 2864 0434-5 Fax. 0 2864 3540 อีเมล : sahadhammik@gmail.com

Contents

First Light	1
Purposes	3
Editorial Preface	7
Phuket Buddhist Activities	18
Light of South	46
Light of Two Skies	54
Light of Siam	62
Three Lotuses	72

Volume 8 Issue 1 July 2023 – June 2024

Owner : Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation

Consultant : Dr.Prasith Koysiripong Mr.Suporn Vanichakul Mr.Phat Jankeaw

Editor : Harin Sukavat

Assistant to Editor : Prakorb Srirattanawadee

Writers & Contributors : Chote Khochaban Guid Thammasan Sayan Saelim

Translation team : Auey Sukavat Barry Ismail

Law Cosultant : Wanchana Tonthanant

Graphic : Sahathammik

Cover design : hae-ra studio

Editorial Office : 5/20 Moo 2, Chaofa Rd., T.Wichit, A.Muang, Phuket 83000 Tel 076 221 884, 08 1552 3790 harin_s@hotmail.com

Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation : 42/14 Moo 2, Thepkrasattree Rd., T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000

Tel 076 239190,0818913827 Fax 076 238470 , mingmongkolphuket@gmail.com

Printer : Sahathammik Co., Ltd.; Tel.02 864 0434-5, Fax.02 864 3540, sahadhammik@yahoo.com

บทบรรณาธิการ

หลังวิกฤตโควิด-19 ซาลงตั้งแต่ต้นปี 2566 ภูเก็ตก็เริ่มฟื้นตัวหลังจากซบเซาติดต่อกันสามปี กระทบองค์การอนามัยโลก(WHO)ประกาศยุติสถานการณ์ฉุกเฉินโควิด-19 เมื่อ 5 พฤษภาคม 2566 เสมือนลมร้ายระลอกสุดท้ายพัดผ่านไป โลกก็คลายความกังวลลง ชาวภูเก็ตพร้อมใจกันต้อนรับนักท่องเที่ยวอันเป็นเส้นเลือดใหญ่เศรษฐกิจของเกาะอย่างกระตือรือร้นอีกครั้ง

ศาสนิกชนและนักท่องเที่ยวนานาชาติขึ้นไปเยี่ยมชมพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด สักการะพระใหญ่เมืองภูเก็ตกันมาก โดยเฉพาะผู้เข้ารับการฝึกสมาธิ “7 นาที่สร้างสุข” ณ ร่มโพธิ์ลานเวียนเทียน และผู้เข้ารับพรและสายมงคลจากพระภิกษุที่ธรรมศาลาจำนวนมากกว่าก่อนสถานการณ์โควิด-19 สะท้อนว่าต้องการความสงบทางจิตใจหลังวิกฤตซ้อนวิกฤตในรอบปีที่ผ่านมา (สงครามยูเครน และวิกฤตเศรษฐกิจด้านพลังงานและสินค้าเกษตร)

กองบรรณาธิการแสงพระธรรมและมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ ขอเป็นกำลังใจด้วยการปฏิบัติพันธกิจแต่ชาวภูเก็ตและผู้มาเยือน ด้วยความไม่ประมาท ด้วยจิตอาสา และสติปัญญาอันมีพุทธธรรมเป็นแสงสว่างนำ

Editorial Preface

Since the beginning of 2023, Phuket has begun to recover from three years of stagnation brought about by the Covid crisis. When the World Health Organization (WHO) announced the end of the COVID-19 emergency on May 5, 2023, it was as if the last bad winds had passed and the world began to calm down. Phuket people once again enthusiastically welcomed tourists, the lifeblood of the island's economy.

Devotees and international tourists returned to visit the Buddha Garden on Mt. Narkkerd and/or pay homage to the Phuket Big Buddha in large numbers. Most noticeably those who received the meditation practice '7 minutes happiness' under the Bodhi tree of Wienthiane Courtyard and the number of people receiving blessings and blessing rope from the monks at Dharmasala. These numbers were greater than before the COVID-19 situation. These numbers also reflect the need for peace of mind after the recent Ukrainian war and the economic crisis in energy and agricultural products it has brought about.

The Light of Dharma editorial team and the Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation would like to encourage them with the mission to Phuket people and visitors by diligence, a volunteer spirit and the wisdom of Buddhist Dharma as their guiding light.

กุฎีพุทธกิจ

(1) ประชาสัมพันธ์กับตำรวจ

24 มิถุนายน 2565

โดยการประสานจาก อสม. ในท้องที่ตำบลกระรน และรอง ผกก. สถานีตำรวจภูธรกระรน มีผู้ชมและผู้ติดตามต้องการความช่วยเหลือ มูลนิธิฯ สมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลรัชฎา และหมู่สงฆ์พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด จึงได้จัดของใช้จำเป็น 15 ชุด ไปมอบให้

(2) โรงเรียนสีขาว

1 กรกฎาคม 2565

มูลนิธิฯ จัดกิจกรรม “โรงเรียนสีขาวรักษาศีล 5” นมิตต์พระสงฆ์บรรยายธรรมและนำคณะครูนักเรียนฝึกสมาธิ ณ โรงเรียนบ้านฉลอง เมืองกุฎี และมอบถุงยังชีพเพื่อจัดเสริมอาหารกลางวันจำนวน 30 ถุง

(3) ไบโพธิ์หล่อพระ

6 กรกฎาคม 2565

มูลนิธิฯ อาราธนาหมู่สงฆ์พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดเจริญพระพุทธรูปหล่อรูปหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่แห่งวงศ์พระกรรมฐานวัดป่า โดยแผ่นไบโพธิ์ทองเหลืองจากที่ผู้ทำบุญบริจาคในรอบปี เพื่อประดิษฐานไว้ ณ พุทธอุทยานฯ

(4) ป้ายหน้า

8 กรกฎาคม 2565

สุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ นำสงฆ์อาสา 8 รูป เพื่อไปปฏิบัติกิจในโครงการ “ชวนโยมเข้าวัด สมนานันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้” ประจำปี 2565 ออกเดินทางจากกุฎีไปยังนราธิวาส

(5) ร่วมด้วยช่วยราไว

20 กรกฎาคม 2565

โดยการประสานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเทศบาลตำบลราไว คณะทำงานมูลนิธิฯ นิมนต์ พระสงฆ์พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ร่วมกันไปเยี่ยมให้กำลังใจและมอบถุงยังชีพแก่ผู้ชราในพื้นที่ตำบลราไว จำนวน 19 ครอบครัว

(6) อนามัยและบรรเทาทุกข์

24 กรกฎาคม 2565

ช่วงเช้า ตัวแทนมูลนิธิฯ นำรถบรรทุกน้ำไปทำความสะอาดถนนและพื้นที่ภายใน รวมทั้งรื้อทางเข้าหลัก โรงพยาบาลวิระภูเก็ตร่วมกับจิตอาสา ช่วงบ่าย นำถุงยังชีพ 20 ถุง ไปมอบให้แก่คนชราและผู้ได้รับความลำบากจากสถานการณ์เศรษฐกิจ แก่ชาวชุมชนโกมารภักดิ์ เมืองภูเก็ต

(7) เยี่ยมชาวบาเจาะ

30 กรกฎาคม 2565

พระสมุห์จิรพนธ์ ธรรมจาโร เจ้าอาวาส วัดอุไรรัตนาราม อ.บาเจาะ นำสงฆ์อาสา โครงการชวนโยมเข้าวัดฯ ออกเยี่ยมเยียน ชาวบ้านบ้านส้มป่อย ดูความคืบหน้าการซ่อมแซมบ้านที่ทหารและชาวบ้านช่วยกันทำ (โดยมูลนิธิฯ สนับสนุนทุนซื้อวัสดุ) พร้อมทั้งแจกโรตีสักเล็กน้อย ในหมู่บ้าน

(12) แต่ชุมชนสุทัศน์

24 สิงหาคม 2565

มูลนิธิฯ จัดถุงยังชีพ 105 ถุง ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และพระสงฆ์พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ไปมอบให้แก่ชาวชุมชนสุทัศน์ ซอย 2 เมืองภูเก็ต ที่ทำการชมรมแซ่เอียบภูเก็ต

(13) เยี่ยม 5 ชุมชน

10 กันยายน 2565

มูลนิธิฯ โดยการประสานของกลุ่มสตรีเทศบาลฉลอง ได้มีมนต์พระภิกษุพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด นำถุงยังชีพที่คัดสรรจากการบริจาคที่โรงเรียนดาวรุ่งวิทยาเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2565 พร้อมแอมป์ไฟร์สไปมอบแก่ผู้ชราและผู้ติดเชื้อในชุมชน ซอยปิ่นน้ำมันเอสโซ่ ซอยธนูเทพ ซอยป่ากล้วย ซอยหลังวัดฉลอง และบ้านโดนด

(14) แต่ชาวไทยใหม่

22 กันยายน 2565

มูลนิธิฯ จัดถุงยังชีพ 46 ถุง พร้อมอุปกรณ์พยุงเดินและนั่งสำหรับคนพิการ ซึ่งได้รับบริจาคจากมูลนิธิหลวงตาน้อย จังหวัดนนทบุรี ร่วมหน่วยงานในท้องที่ ไปมอบแก่ชาวชุมชนไทยใหม่ บ้านสะปำ เกาะแก้ว เมืองภูเก็ต โดยมีมนต์พระภิกษุพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดไปร่วมเป็นขวัญกำลังใจ

(15) สนับสนุนงานกินเจ

24 กันยายน 2565

มูลนิธิฯ จัดหาและรับวัตถุดิบอาหารเจจากผู้ใจบุญที่ร่วมสนับสนุนงานประเพณีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต ประจำปี 2565 มอบให้แก่ศาลเจ้าในภูเก็ต รวม 11 แห่ง เพื่อร่วมงานประเพณีที่สำคัญที่สุดของชาวภูเก็ต ระหว่างวันที่ 27 กันยายน ถึง 4 ตุลาคม 2565

(16) ร่วมด้วยช่วยอยุธยา

9 ตุลาคม 2565

มูลนิธิฯ ได้นำรถบรรทุกไปประสานกับมูลนิธิหลวงตาน้อย เข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่ภาคกลาง โดยจัดสิ่งของที่มีผู้ใจบุญบริจาคบรรจุงยังชีพ 300 ถุงไปมอบแก่ชาวบ้าน อ.ท่าเรือ จ.อยุธยา

(17) เยี่ยมยามยาก

19 ตุลาคม 2565

มูลนิธิฯ ออกเยี่ยมชาวมุสลิมที่มีความยากลำบากเนื่องจากฝนตกติดต่อกันและต้องเผื่อระวังน้ำเอ่อล้นย่านซอยพะเนียง ตำบลรัชฎา เมืองภูเก็ต โดยนำกระสอบทราย 50 ลูก ถุงยังชีพ 10 ถุงไปมอบให้ที่พะเนียงซอย 5 และข้าวกล่องพร้อมถุงยังชีพ 20 ชุดยังพะเนียงซอย 1

(18) เสริมรัฐ ช่วยราษฎร์

20 ตุลาคม 2565

มูลนิธิฯ จัดทำข้าวกล่อง 200 กล่อง ส่งให้แก่กองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดภูเก็ต 100 กล่อง และส่งให้แก่หน่วยจิตอาสากองทัพอากาศ 100 กล่อง เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ขาดแคลนในพื้นที่ย่านซอยพะเนียง รวมถึงกำลังพลและผู้ปฏิบัติงาน โดยการประสานจากหน่วยชุดปฏิบัติการมวลชน (ชป.สิงห์ราช)

(19) กฐินพระใหญ่

22 ตุลาคม 2565

กฐินพระใหญ่เมืองภูเก็ตประจำปี 2565 นี้ พระครูวิสุทธิกิตติยาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอเมือง เป็นประธานพิธีฝ่ายสงฆ์ พล.ร.ต.หญิงทิพย์มาศ เย็นฤดี สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธานฝ่ายฆราวาส ทพ.อรรถพร และสมศรี หงส์หยก ตัวแทนสำนักปฏิบัติธรรมภูเก็ต อติศร สวัสดิ์ ผช.หน.ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ฯลฯ ร่วมงาน

(20) สดับสนวนชิริะ

24 ตุลาคม 2565

มูลนิธิฯ นำรถบรรทุกน้ำไปฉีดล้างพื้นภายในอาคารชั่วคราว “คลินิกไข้หวัดและโรคทางเดินหายใจ” โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต(ARI CLINIC) ซึ่งเคยใช้เป็นอาคารตรวจรักษาผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในช่วงสถานการณ์ที่ผ่านมา

(21) ทูลเกล้าเรียนหลวง

10 พฤศจิกายน 2565

พระครูเมตตาภิรม เจ้าคณะจังหวัดภูเก็ต และนายณรงค์ วุ่นชีวะ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ร่วมประกอบพิธีทอดผ้าป่าทูลเกล้าเรียนหลวงสำหรับพระสงฆ์จังหวัดภูเก็ต ประจำปี 2565 ณ วัดมงคลนิมิตร เพื่อส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมของพระสงฆ์ ทั้งนี้ สุปพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ ได้ร่วมมอบปัจจัย 20,000 บาท

(22) ร่วมด้วยช่วยชาวดอย

16 พฤศจิกายน 2565

มูลนิธิฯ ร่วมกับมูลนิธิหลวงตาน้อย จังหวัดนครปฐม นำอุปกรณ์การเรียนการสอนและถุงยังชีพไปมอบให้นักเรียนโรงเรียนบ้านปากาใหม่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก พร้อมเครื่องอุปโภคบริโภคให้เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

(23) บรรพชาอุปสมบท 2565

28 พฤศจิกายน 2565

งานบวชพระประจำปี 2565 ของมูลนิธิฯ เริ่มบวชนาค ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด รวม 9 คน เพื่ออุปสมบทเป็นภิกษุ 7 รูป และบรรพชาเป็นสามเณร 2 รูป ภาคบ่ายไปทำการบวช ณ วัดกิตติสังฆาราม (กะตะ) มีพระครูวิสุทธิกิตยาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองเป็นพระอุปัชฌาย์แล้วเดินทางกลับไปพำนัก ณ ที่พักสงฆ์พุทธอุทยานฯ

(24) หล่อพระประจำปี 2566

8 ธันวาคม 2565

มูลนิธิฯ จัดพิธีเททองหล่อพระประจำปี ณ ลานเวียนเทียนพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด เป็นรูปพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่วิปัสสนาสายพระป่า โดยจะหล่อปูนองค์จำลองนี้เพื่อถวายวัดต่างๆ ในท้องถิ่นจังหวัดสกลนครต่อไป

(25) ยังเยียวยา

6 มกราคม 2566

จากการประสานกับเครือข่ายจิตอาสาท้องถิ่นตำบลรัชฎาเพื่อเยียวยาผู้ชราและผู้ติดเตียง วันนี้มูลนิธิฯ จัดถุงยังชีพ 20 ถุง พร้อมกางเกงผ้าอ้อม (Pampers) รถเข็นนั่ง (wheelchair) และโครงโลหะพยุงเดิน (walker) มอบให้แก่เทศบาลตำบลรัชฎา เพื่อร่วมกันออกแจกแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความจำเป็นดังกล่าว

(26) ของขวัญวันเด็ก

9 มกราคม 2566

มูลนิธิฯ มอบทุนการศึกษาเยาวชน 10 ทุนๆละ 1,000 บาท แก่เทศบาลตำบลฉลอง เพื่อเป็นของขวัญในงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2566 ที่เทศบาลจะจัดขึ้น ณ ห้างสรรพสินค้าโลตัส สาขาฉลอง ในวันที่ 14 มกราคมนี้

(27) ทุนการศึกษา

13 มกราคม 2566

สุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิฯ ในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลัฏฐิวนาราม(วัดใต้) มอบหมายให้ที่ปรึกษามูลนิธิฯ ไปมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2566 จำนวน 10 ทุนๆ ละ 1,000 บาท

(28) วันเด็กชาวดอย

13 มกราคม 2566

มูลนิธิฯ สนับสนุนทุน 5,000 บาท ร่วมจัดงานวันเด็กในพื้นที่ชุมชนชาวไทยภูเขา โรงเรียนบ้านห้วยห้า ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อเป็นค่าอาหาร เครื่องดื่ม และไอศกรีมแก่เยาวชนที่มาร่วมงาน

(29) วิทยาลัยเสียนพระใหญ่

30 มกราคม 2566

พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดต้อนรับคณะนักเรียนและคณาจารย์จากโรงเรียนวิทยาลัยเสียนพระใหญ่ เมื่อถึงภูเก็ทกว่าหกสิบคน เพื่อการทัศนศึกษา สักการะพระใหญ่ และปฏิบัติสมาธิ “7 นาทีสร้างสุข”

(30) อนุเคราะห์พระนวกะ

17 มีนาคม 2566

มูลนิธิฯ จัดรถโดยสารรับส่งพระนวกะ 44 รูปจากวัดเทพนาราม (มาหานิก) ไปบิณฑบาตยังชุมชนบ้านไม้ขาว อำเภอถลาง ในกิจกรรมบวชพระเพื่ออุทิศแด่ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร (จัดโดยมูลนิธิท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร วันที่ 4-19 มีนาคม 2566) และจะพาไปบิณฑบาตไปยังชุมชนต่างๆ ตั้งแต่วันที่ 6-18 มีนาคม

(31) สามเณรทัศนศึกษา

5 เมษายน 2566

คณะทำงานพระใหญ่เมืองภูเก็ตจัดรถรับส่งสามเณรในโครงการบรรพชาภาคฤดูร้อนราวร้อยละ 100 ขึ้นมาทัศนศึกษา ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ร่วมสวดมนต์ทำสมาธิ บันทึกความรู้เกี่ยวพระพุทธศาสนา และรับฟังวิทยากร แนะนำกรรมฐานและความเป็นมาโครงการสร้างพระใหญ่

(32) เยียวยาญาติ

20 เมษายน 2566

มูลนิธิฯ และคณะทำงานพระใหญ่เมืองภูเก็ต ร่วมสมทบเงิน 4,000 บาท ให้แก่พนักงานไปจัดซื้ออาหารของใช้ และอุปกรณ์การรักษาพยาบาล นำไปมอบให้แก่มารดาซึ่งป่วยติดเตียงอยู่ที่ อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง

(33) จากนราฯ จาริกภูเก็ต

22 เมษายน 2566

สามเณรบรรพชาภาคฤดูร้อนถวายสมเด็จพะเทพา ณ วัดราชวรานุสรณ์ อ.ระยอง จ.นราธิวาส 28 รูป พระสงฆ์ 10 รูป พร้อมคณะอส.ทพ.จากกรมทหารพรานที่ 49 และญาติโยม เดินทางถึงภูเก็ตเข้าพัก ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด จะพำนักปฏิบัติธรรมจนถึงวันที่ 24 นี้ โดยมูลนิธิฯ สนับสนุนการเดินทางมาพำนักและทัศนศึกษายังภูเก็ต

(34) เรียนรู้ภูเก็ต

23 เมษายน 2566

มูลนิธิฯ นำพระสงฆ์สามเณรจากนราธิวาสไปทัศนศึกษา
ยังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว
และแหลมพรหมเทพ โดยฝ่ายวิชาการของมูลนิธิฯ นำชม
พร้อมบรรยายประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต

(35) สามเณรเยือน

26 เมษายน 2566

สามเณรบรรพชาภาคฤดูร้อนประจำปี 2566 จำนวน
150 รูป พร้อม พระพี่เลี้ยงจากวัดอนุกาญจนาราม
(เก็ตโฮ่) เดินทางมาสักการะพระใหญ่ ณ พุทธอุทยาน
ยอดเขานาคเกิด ได้ร่วมสวดมนต์และฝึกสมาธิเบื้องต้น
กับพระสงฆ์ที่พำนัก ณ พุทธอุทยานฯ และวิทยาการ
โดยมูลนิธิฯ ได้ทำบุญถวายปัจจัยเป็นทุนการศึกษา
แต่สามเณรจำนวนหนึ่ง

(36) สานสององค์กร

20 พฤษภาคม 2566

ในการประชุมพุทธสมาคมจังหวัดภูเก็ต ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน
ตัวแทนจากมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ (हरिन्तर सुखजान-
ฝ่ายวิชาการ และทักษวรรณ ไชยสุวรรณ-วิทยาการจิตอาสา)
ได้เข้าร่วมในฐานะสมาชิกใหม่ และได้พิจารณาที่จะเสริมงานตาม
ความสามารถ พร้อมทั้งยินดีประสานการสนับสนุนจากมูลนิธิฯ
ตามพันธกิจด้านงานพระพุทธศาสนาแก่สมาคมฯ โดยสมจิตต์
สุทธางกูร นายกพุทธสมาคมฯ กล่าวยินดีแก่สมาชิกใหม่และ
มูลนิธิฯ ที่จะร่วมกันในกิจต่างๆ ต่อไป

(37) ปราบธนาเดียวกัน

23 พฤษภาคม 2566

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกว่า 50 ประเทศมาที่พระใหญ่ ส่วน
หนึ่งได้ทดลองฝึกกรรมฐาน 7 นาฬิกาสบาย เจริญอานาปานสติ-
กายานุปัสสนา แผ่เมตตา การฟังและพิจารณาอย่างมี
สติ พัฒนาจิตด้วยการอยู่กับความจริงชีวิตจริง ประณีตต่อ
ลมหายใจทุกขณะเท่าที่จะระลึกได้ ทั้งนี้ ล้วนปราบธนาเดียวกัน
คือความสงบแห่งจิตใจ

PHUKET BUDDHIST ACTIVITEIS

(1) Civil society and police

24 June 2022

By coordinating with Village Health Volunteer (VHV) and the police station in Karon subdistrict there were elderly and bedridden people who need help. The Foundation working group and the monks from Buddha Garden on Mt. Nakkerd therefore arranged 15 sets of essential items to give.

(2) The White School

1 July 2022

The Foundation organized the activity 'White School Keeping the 5 Precepts', inviting monks to give lectures and lead teachers and students to practice meditation at Banchalong School, Phuket City and donated 30 survival bags to provide lunch.

(3) Bodhi leaves casting statue

6 July 2022

The Foundation invited the group of Buddha Garden on Mt. Narkkerd to pray for the casting ceremony of Luangpu Mun Bhuridatta.

(4) Start walking

8 July 2022

Suporn Vanichakul, the president of the foundation, led 8 volunteer monks on the project 'Inviting believers to temples for protection in the southern border locality of 2022' departure from Phuket to Narathiwat.

(5) Helping Rawai

20 July 2022

By coordinating with Village Health Volunteer (VHV) and Rawai Municipality the Foundation working group invited Buddhist monks together to visit, encourage and give 19 survival bags to the elderly families in Rawai subdistrict.

(6) Health and Relief

24 July 2022

In the morning, the Foundation representative and volunteers took the water truck to clean the road and the interior area including the main entrance fence of Vachira Phuket Hospital. In the afternoon, they brought 20 survival bags to give to the elderly and people, who suffer from the economic situation, at Komaraphat Community.

(7) Visiting Bacho

30 July 2022

The abbot of Urai-rattanaram Temple, Bacho district, led volunteer monks to visit the villagers of Ban Sompoi seeing the progress of repairing house that soldiers helped to do, by the foundation supported the materials, and gave Roti to children.

(8) Morals of Banchalong School
8 August 2022

Suporn Vanichakul, President of the Foundation led the lecturers to teach morality and meditation to students at Banchalong School, Phuket Town.

(9) Making Merits on Mother's Day
11 August 2022

Wittayasathid School organized a merit-making event on Mother's Day 2022. The Foundation invited 9 monks to come for receiving alms and dedicate the merit to the Queen. Lecturer described "The Queen's will to the southerners" and introducing the "7 minutes of happiness" meditation practice to students.

(10) Transportation to Nara
12 August 2022

The Foundation provided rice, dry food, drinking water and essential items arrive in Narathiwat province to give to temples where monks are unable to give alms to the underprivileged and elderly in bed. This was part of the project "Inviting believers to temple of 2022" which started in early July 2022.

(11) Patient Smile
15 August 2022

Mayor of Su-ngai Kolok Municipality, Narathiwat Province received 80 survival bags organized by the Foundation to gradually deliver to the elderly, patients, bedridden in Su-ngai Kolok District by a team of village health volunteers (VHVs) in the locality.

(12) To Suthat Community

24 August 2022

The Foundation arranged 105 survival bags together with various government agencies and Buddhist monks at Buddha Garden on Mt. Nakkerd to be donated to Suthat Community, Soi 2, Phuket town, at the office of Sae-aib Phuket Club.

(13) Visit five Communities

10 September 2022

The Foundation by the coordination of women's group of Chalong Municipality invited monks at Buddha Garden on Mt. Nakkerd to bring survival bags selected from the alms round at Dowroongwittaya School on September 9, 2022, along with pampers, to the elderly and bedridden in the community. Soi Esso gas station, Soi Thanutheb, Soi Palai, Soi behide Wat Chalong and Ban Tanoad.

(14) To the Sea Gypsy

22 September 2022

The Foundation provided 46 survival bags with walking and sitting equipment for disabled persons which was donated by the Luangta Noi Foundation. It was given to the people of Thai Mai (sea gypsy people) Community, Ban Sapam, Phuket Town by inviting monk from Buddha Garden on Mt. Nakkerd to join as their motivation.

(15) Support Vegetarian Festival

24 September 2022

The Foundation procured and received vegetarian food ingredients from philanthropists who support the Phuket Vegetarian Festival 2022, giving them to 11 shrines in Phuket to attend the most important festival of Phuket people between 24 September and 4 October 2022.

(16) Help Ayutthaya's People
9 October 2022

The Foundation brought a truck to coordinate with the Luangta Noi Foundation to help flood victims in the central region by organizing items donated by philanthropists packed in 300 survival bags to give to the villagers in Tharuea District, Ayutthaya Province.

(17) Visit the suffering
19 October 2022

The Foundation visited communities who were in difficulty due to continuous rain and had to watch out for overflowing water in many places in Phuket City by bringing 50 sandbags and 30 survival bags to give them.

(18) Support government by helping people
20 October 2022

The Foundation sent 100 food boxes to Phuket Territory Volunteer Division and 100 boxes to Navy Volunteer Unit to distribute to needy in the area of Soi Phaniang including personel and operators by coordinating from the Mass Operations Unit.

(19) Kathin Big Buddha
22 October 2022

Kathin Big Buddha this year 2022, Phrakhru Wisut Kittayaphon presided over the monastic ceremony, Rear Admiral Thipmat Yenruedee was the chairman of the lay department, Dr.Atthaporn and Somsri Hongyok from the Phuket Dharma Practice Center etc. have participated in the event.

(20) Support Vachira

24 October 2022

The Foundation sent a water truck to spray the floor inside the temporary building 'Flu and Respiratory Disease Clinic' Vachira Hospital (ARI Clinic), which used to be used as a retreatment building for people infected with COVID-19 during the past situation.

(21) Royal Tuition Scholarship

10 November 2022

Provost Mettaphirom Phuket Provincial Primate and Mr. Narong Wunsiew Governor of Phuket participated in the ceremony of offering royal tuition scholarships for monks in Phuket for the year 2022 at Wat Mongkhonimit to promote the study of Buddhist monks. In this regard, Suporn Vanichakul the president of the Foundation donated 20,000 Baht.

(22) Together to help hill tribes

16 November 2022

The Foundation together with Luangta Noi Foundation Nakhonpathom Province brought teaching equipment and survival bags to student at Ban Pakhamai School, Phophra District, Tak Province, along with consumer goods to the forest rangers to be morale and encouragement in performing duties.

(23) Ordination Ceremony 2022

28 November 2022

The monk ordination ceremony for the year 2022 of the Foundation began to ordain Nagas at Buddha Garden on Mt. Nakkerd, the total of 9 people to be ordained as 7 monks and 2 novices. In the afternoon, they went to do ordination at Wat Kittisangkham (Kata) where Phrakhrui Wisutkittayaphon the primate of Muang district was the preceptor. Then went back to rest at the Buddha Garden.

(24) Casting Buddha Image for 2022

8 December 2022

The Foundation held an annual pouring ceremony of pouring metal to the Buddha image at Buddha Garden on Mt. Nakkerd. The sculpture was Phra Ajarn Mun Bhuridatta, the head master of the Forest Monastery. The replica of the stucco will be cast to offer to local temples in Sakon Nakhon Province.

(25) Further assistance

6 January 2023

From coordinating with a network of local volunteers in Ratsada sub-district to heal the elderly and bedridden, the Foundation provided 20 survival bags, Pampers, wheelchairs and walkers to Ratsada Municipality in order to jointly distribute them to the people in the area where there was such a necessity.

(26) Children Day's Gifts

9 January 2023

The Foundation offered 10 youth scholarships, each 1,000 Baht, to Chalong Municipality as a gift on the National Children's Day event of the year 2023 which the municipality held at the Lotus Department Store, Chalong branch on January 14.

(27) Scholarship

13 January 2023

Suporn Vanichakul, President of the Foundation as the educational committee of Wat Latthiwanaram (Wat Tai), assigned a consultant to the Foundation to give scholarships to students on the National Children's Day 2023 in the amount of 10 scholarships of 1,000 Baht each.

(28) Doi Children's Day

13 January 2023

The Foundation provided a 5,000 Baht grant to organize a Children's Day event in the hill tribe community area, Ban Huai-ha School, Huai Hom Subdistrict, Maela Noi District of Mae-hongson Province, to pay for food, drinks and ice cream for the youth who attended the event.

(29) Wittayasathid School

30 January 2023

Buddha Garden on Mt. Nakkerd welcomed a group of students and teachers from Wittayasathid School, Phuket City, over sixty people for excursions paid homage to the Big Buddha and meditated '7 minutes of happiness'

(30) Support new monks

17 March 2023

The Foundation organized a bus to transport 44 monks from Wat Thepwanaram (Manik) to take alms to Ban Mai Khao Community, Thalang District, in an ordination activity dedicated to Thao Thepkasattri and Thao Srisunthon (organized by Thao Thepkasattri Thao Srisunthon Foundation from 4-19 March 2023) and will take alms to various communities from March 6-18.

(31) Novices field trip

5 April 2023

The Phuket Big Buddha working group organized a shuttle bus for about a hundred novices in summer ordination program to take a field trip to Buddha Garden on Mt. Nakkerd. They joined in prayer, recorded knowledge about Buddhism and listen to speakers to introduce meditation and the history of building the Big Buddha project.

(32) To heal relative

20 April 2023

The Foundation and the Phuket Big Buddha working group donated 4,000 Baht to buy foods, supplies and medical equipment brought to an elderly mother who was bedridden at Srinakharin District, Phatthalung Province.

(33) Pilgrimage from Nara to Phuket

22 April 2023

Novices ordained in the summer for HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn at Wat Ratsamosorn, Rueso District, Narathiwat Province, 28 novices and 10 monks together with the 49th Ranger Regiment members and relatives arrived in Phuket and stayed at Buddha Garden on Mt Nakkerd. They will stay there until the 24th with the Foundation supporting travel and excursions to Phuket.

(34) Learn about Phuket

23 April 2023

The Foundation took novices, from Narathiwat, on a field trip to Thalang National Museum, Phuket Thai Hua Museum and Phromthep Cape by the academic department of the foundation taking a tour with a lecture on history of Phuket.

(35) Novices visiting

26 April 2023

150 Novices ordination in the summer 2023 with nanny monks from Wat Anuphatkrisadaram (Ketho) came to pay homage to the Big Buddha at Buddha Garden on Mt. Nakkerd. They participated in chanting and basic meditation with the monks residing at the garden and speakers. The Foundation has made merit by offering necessities as scholarships for the novices.

(36) Coordinate Two Organizations

20 May 2023

The Buddhist Association of Phuket meeting at Phuket Merlin Hotel representatives from the Phraphut thamingmongkhon Satttha 45 Foundation, academic affair and volunteer lecturer, joined as new members. They made a commitment to enhance the work according to their abilities along with being willing to coordinate support from the Foundation according to the mission of the Association. In this regard, Somjit Sutthangkoon, president of the Association congratulations to new members and the Foundation to join together in the following activities.

(37) The Same Wish

23 May 2023

Foreign tourists from more than 50 countries have come to visit the Phuket Big Buddha. Part of them practiced meditation for 7 minutes happiness, breathing meditation, spreading kindness, listening and contemplating consciously, developing mind by living with the realities of real life, be refined with every breath as far as you can remember. All of them have the same wish is peace of mind.

ถวายการต้อนรับ

เจ้าหญิงแห่งราชอาณาจักรภูฏาน

กองบรรณาธิการ

15 มกราคม 2566 เวลา 10 นาฬิกาเศษ เมื่อคุณสุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ได้รับแจ้งจากคุณวิภาดา ไชยยางพานิช คหบดีชาวภูเก็ตรว่าองค์หญิงเปม-เปม วังชุก (HRH Princess Pem-Pem Wangchuck) แห่งราชอาณาจักรภูฏาน ซึ่งเสด็จเยือนจังหวัดภูเก็ต เป็นการส่วนพระองค์ กำลังทรงเยี่ยมชมวัดไชยธาราราม (วัดฉลอง) ตำบลฉลอง เมืองภูเก็ต จะเสด็จต่อเนื่องไปยังพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ก็ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ และคณะทำงานพุทธอุทยานฯ เตรียมถวายการต้อนรับทันที

เมื่อเสด็จถึง เจ้าหน้าที่มูลนิธิผู้รับผิดชอบได้ถวายคำบรรยายสรุปโครงการก่อสร้าง เชิญเสด็จทอดพระเนตรพระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (พระใหญ่เมืองภูเก็ต) ศาสนวัตถุ และจุดชมวิวยะเล อันดามันบริเวณลานเวียนเทียนและภายในองค์พระใหญ่ ต่อจากนั้นคุณสุพรได้ขอประทานอนุญาตถวายคำแนะนำการปฏิบัติสมาธิ “7 นาทีสร้างสุข” และถวายชุดหนังสือธรรมะ(ภาษาอังกฤษ)และวารสารแสงพระธรรม/The Light of Dharma(ภาษาไทย/อังกฤษ) รวมทั้งทูลขอลายพระหัตถ์ลงในสมุดเยี่ยมพิเศษ ซึ่งได้รับพระกรุณาประทานให้

องค์หญิงเปมเปม วังชุก ทรงเป็นพระธิดาในสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ดอร์จี วังชุก อดีตพระมหากษัตริย์ราชอาณาจักรภูฏาน รัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์วังชุก พระอัยกาในสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก พระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบัน เสด็จเยือนภูเก็ตเป็นการส่วนพระองค์ 4 วัน พร้อมคณะ(รวมทั้งท่านสมเกียรติ-พระภิกษุชาวไทยบวชในนิกายมหายานของภูฏาน ซึ่งเป็นพี่ชายคุณวิภาดา)

องค์หญิงเปมเปม วังชุก เสด็จถึงลานเวียนเทียน ด้านบนพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

พระอาจารย์ปรีชา ปิยธัมโม หัวหน้าสงฆ์พุทธอุทยานฯ และคณะทำงานเฝ้ารับเสด็จ

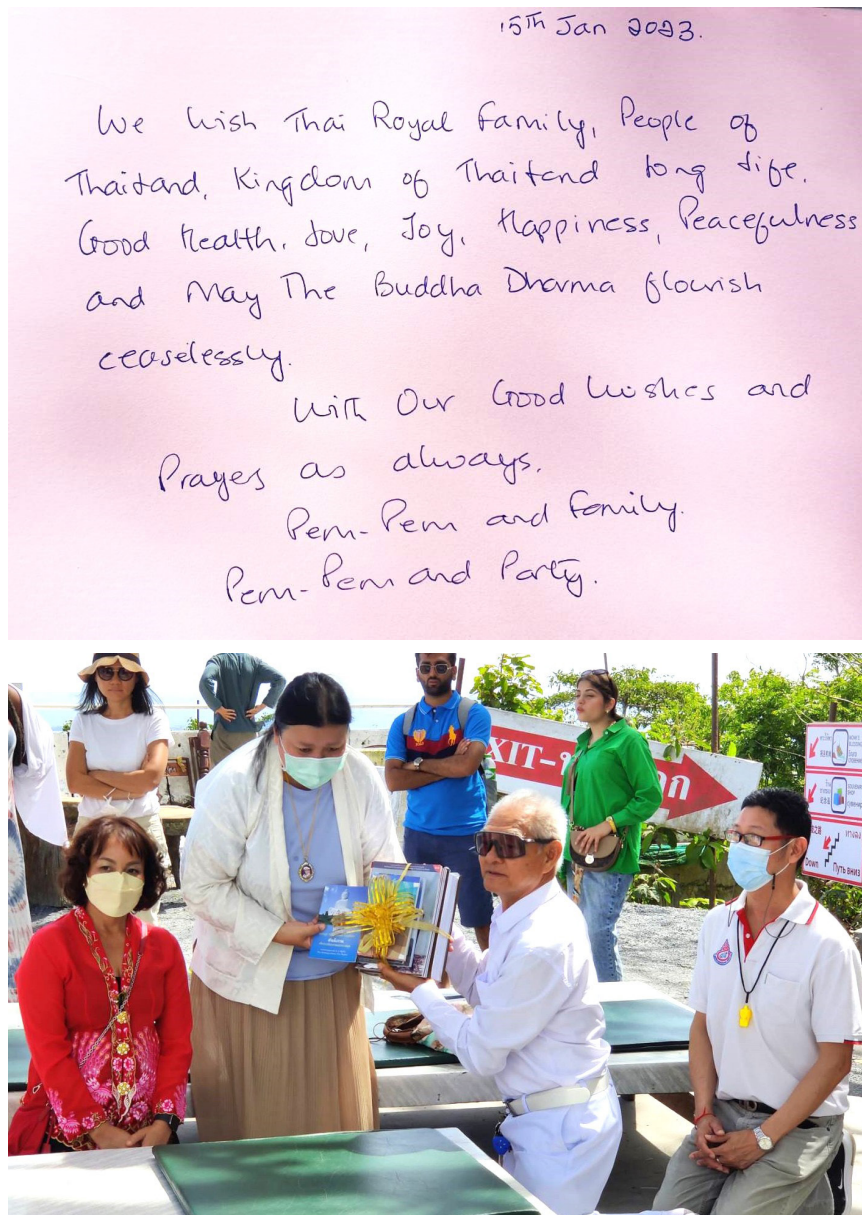
ทอดพระเนตรศาสนวัตถุและ
จุดชมวิวทะเลอันดามัน

เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ถวายคำบรรยาย
สรุปโครงการฯ ณ โถงองค์พระใหญ่

สุพร วณิชกุล ถวายคำแนะนำการปฏิบัติสมาธิ “7 นาทีสร้างสุข”

ทรงอักษรลงสมุดเยี่ยมพิเศษ และทรงรับชุดหนังสือของมูลนิธิฯ

(คำแปลพระอักษร)

“ข้าพเจ้ามีความปรารถนาให้ราชวงศ์ไทย ประชาชนชาวไทย และราชอาณาจักรไทยมีชีวิตที่ยืนยาว มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีความผาสุก ศานติ และขอให้พระธรรมของพระพุทธองค์ส่องสว่างชั่วกาลนาน”

ด้วยความปรารถนาดีและการสวดมนต์ตลอดไป

เปมเปม และราชวงศ์

เปมเปม และคณะ

ฉายพระรูปกับคณะผู้ติดตามและคณะพระใหญ่

ฉายพระรูปกับสุพร วนิชกุล

สุพรนมัสการพระสมเกียรติ

Offering

Princess of the Kingdom of Bhutan

Editorial

It was January 15th of 2023 at around 10 am, when Mr. Suporn Vanichakul the Phraphutthamingmongkhon Satta 45 Foundation's president was informed by Ms. Wiphada Chaiyangphanit (a Phuket senior business woman) that HRH Princess Pem-Pem Wangchuck, the Princess of the Kingdom of Bhutan (who was visiting Phuket at the time), would be visiting Chaitharam Temple in Chalong sub-district of Muang Phuket, then she would be visiting Bhuddga Garden, next door on Mt. Narkkerd. He ordered the staff of both the foundation and the Buddha Garden to organize a working group to immediately prepare for her welcoming.

Upon arrival the foundation's representative officer gave her a summary of the construction project, invited her to see the Phraphutthamingmongkhon-akenagakhiri (Phuket Big Buddha), religious objects, Andaman sea view point, stroll around the Wienthian courtyard and inside the Big Buddha. Subsequently, Suporn asked for permission to offer advice on meditation practice '7 minutes happiness'. He gave the princess the Dharma English books and The Light of Dharma Magazines. Suporn then invited her to sign the special guest book, which she graciously accepted. Princess Pem-Pem Wangchuck is the daughter of His Majesty King Jigme Dorji Wangchuck, former King of the Kingdom of Bhutan, the third reign of the Wangchuck dynasty, the grandfather of King Jigme Khesar Namgyel Wangchuck the current monarch. The Princess was spending a four day visit to Phuket with her personal entourage, including Ms. Wiphada's brother Somkiat, an ordained monk from the Mahayana sect of Bhutan.

Princess Pem-Pem Wangchuck arrives at the Wienthian courtyard at the top of the Buddha Garden.

Phra Preecha Piyadhammo head of Buddha Garden sangha and the working group welcome the Princess

Looking at religious objects and view point
of the Andaman Sea

Foundation staff gave a lecture summarizing
the project at the Big Buddha Hall.

Suporn Vanichakul offered advice on meditation practice “7 minutes happiness”.

15th Jan 2023.

We wish Thai Royal Family, People of Thailand, Kingdom of Thailand long life. Good health, love, Joy, Happiness, Peacefulness and May The Buddha Dharma flourish ceaselessly.

With Our Good Wishes and Prayers as always,
Pem-Pem and Family.
Pem-Pem and Party.

The Princess's hand written note in the special guest book and the Princess receiving a set of the foundation's books.

The Princess, her retinue and senior foundation staff members

Pictured here with Suporn Vanichakul.

Suporn paying respect to Somkiet monk.

ชวนโยมเข้าวัดฯ 2565

हरिनर्त्त सुखवर्ज्ण

หลังจากพักไปในปี 2563 และ 2564 เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 โครงการ “ชวนโยมเข้าวัดสมานฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้” ในปี 2565 นี้ก็ได้ฟื้นฟูการดำเนินโครงการขึ้นอีกครั้ง ด้วยความเมตตาของพระเทพศีลวิสุทธิ ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค 8 มาเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ พระอาจารย์จรรย์ อนันต์ โณแห่งอุทยานธรรมดงยาง จังหวัดศรีสะเกษ มอบหมายให้หมู่สงฆ์อาสาสมัครของท่าน 7 รูป ซึ่งได้ร่วมกับหน่วยกิจกรรมของมูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ ไปซ่อมสร้างทางขึ้นดอยไปยังชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวงและสำนักสงฆ์บ้านแม่ระเมิง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ตั้งแต่ต้นปี 2565 (และได้ร่วมกันจัดบวชสามเณรชาวดอยในเดือนเมษายน 2565) เป็นกำลังหลักของโครงการ ร่วมกับพระอาสาจากพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ภายใต้วัดกิตติสังฆาราม (กะตะ) 1 รูป รวม 8 รูป ไปจำพรรษาปฏิบัติกิจวัตร 4 แห่งในจังหวัดนราธิวาสตลอดช่วงพรรษากาลจนสำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ ได้แก่ วัดอุไรรัตนาราม อำเภอบาเจาะ 3 รูป วัดเขากง อำเภอเมือง 3 รูป วัดเจาะไอร้องธรรมาราม อำเภอเจาะไอร้อง 1 รูป และวัดรัตนานุสรณ์ อำเภอดากใบ 1 รูป

รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากทางจังหวัดนราธิวาส ภายใต้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด สนั่น พงษ์อักษร หน่วยทหารชุดสันติสุขที่ 405(หน่วยทหารบกเพชรบูรณ์)ที่ตั้งฐานอยู่ในวัดอุไรรัตนาราม และภาคประชาสังคมชาวนราธิวาส นำโดยสมโชคและภาวนา เสาร์ศรีอ่อน อดีตนายกและเหรียญกิตติมสรโรตรีนราธิวาส ซึ่งร่วมกิจกรรมนี้มาตั้งแต่หลายปีก่อน โดยสุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ มอบให้จรรย์ จินดาพล เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรม(ภายนอก) เป็นตัวแทนลงพื้นที่ประสานงานขับเคลื่อนโครงการมาตั้งแต่ต้นปี 2565 จนเสร็จสิ้นโครงการไปเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2565

พระสงฆ์อาสาในโครงการซึ่งเป็นศิษย์พระอาจารย์จรรย์ อนันต์ โณ ได้แก่ พระพยุ ญาณวิโร (พรรษา 4) พระกฤษฎา ฐานวิโร (พรรษา 9) พระจอมศรี กิตติภทโท (พรรษา 6) พระทองพูน จิรวุฒโน (พรรษา 7) พระสมหมาย กิตติภทโท (พรรษา 3) พระชูกิจ อคฺคปญฺโญ (พรรษา 4) และพระสุเชษฐ์ สุขวุฒโน (พรรษา 2) และพระจากพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด คือ พระสมทรง สุภสฺสโท นอกจากกิจอันได้แก่การบูรณะวัด ลงพื้นที่ช่วยเหลือชุมชนรอบวัด(ทั้งพุทธและอิสลามิกชน) และการประกอบกิจตามพระธรรมวินัยแล้ว กิจที่สำคัญที่สุดได้แก่การประกอบพิธีทอดกฐิน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ครบทั้ง 4 วัดดังกล่าวข้างต้น โดยได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากศาสนิกชนในชุมชน

อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน อันรวมถึงปัจจัยที่ร่วมทำบุญจำนวนรวมหลายล้านบาท (ซึ่งหลายวัดขาดช่วงต่อเนื่องมาหลายปี อันเนื่องจากพระสงฆ์ในวัดนั้นๆ มีจำนวนไม่ครบตามพระธรรมวินัย) ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวในปี 2565 ของโครงการชวนโยมเข้าวัดฯ ในปี 2565 นี้ จึงเป็นไปเพื่อการสืบพระศาสนา เป็นที่พึ่งทางจิตใจแก่ท้องถิ่น และสร้างความผูกพันคงทางวัฒนธรรมแก่พี่น้องศาสนิกในจังหวัดนราธิวาส สมดังปณิธานของผู้มีส่วนร่วมทุกประการ

สนทนาภารกิจ

22 ตุลาคม 2565 หลังสิ้นสุดภารกิจโครงการฯ มูลนิธิฯ ได้อาราธนาหมู่สงฆ์อุทยานธรรมดงยางมาพำนักยังพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ร่วมทำกิจกับพระผู้ให้ภายใต้พระอาจารย์ปรีชา ปิยธมฺโม หัวหน้าสงฆ์พุทธอุทยานฯ กองบรรณาธิการ*แสงพระธรรม* ได้กราบขอสัมภาษณ์ พระพยุ ญาณวีโร พระจอมศรี กิตติภทฺโท และพระทองพูน จิรวฑฒโน

แสงพระธรรม ทำไมจึงอาสาเข้าร่วมโครงการฯ

พระฯ ตอนร่วมกิจกรรมพัฒนากับมูลนิธิฯ (ซ่อมสร้างทางขึ้นดอยไปยังชุมชนชาวไทยภูเขาและสำนักสงฆ์บ้านแม่ระเมิง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก) ต้นปี 2565 แล้วก็ร่วมกันจัดบวชสามเณรชาวดอยในเดือนเมษายน 2565 อีก เมื่อทราบว่ามูลนิธิฯ จะไปทำโครงการฯ ทางใต้ ก็ได้กราบเรียนพระอาจารย์จรรย์ (อนังคโณ) ท่านก่อนอนุญาต

แสงพระธรรม ทราบว่ายังจะต้องลงไปนราธิวาสอีกในสองสามวันนี้ ?

พระฯ ยังเหลืองานภิกษุณที่วัดเขากงและวัดที่ตากในวันที่ 25 นี้

แสงพระธรรม พระอาสาทำกิจอะไรบ้าง

พระฯ พัฒนาวัด (ทำความสะอาด ตัดหญ้า) รับภิกษุณ เยียวยาจิตใจทั้งชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ ทหารที่มาจากอีสานชอบมาคุยกับพวกเรา ร่วมจัดงานทางพุทธศาสนาของวัด ซ่อมแซมวัดและบ้านชาวบ้าน

แสงพระธรรม ออกบิณฑบาตกันอย่างไร

พระฯ ที่วัดเขากงบิณฑบาตเกือบทุกวัน วัดอุไรฯ ที่บาเจาะนี้มีมุสลิม 96% ออกบิณฑบาต 2 ครั้งเท่านั้น ที่นี่เป็นพื้นที่สีแดง มีหน่วยทหารตั้งฐานอยู่ในวัด 2 กองร้อย ทหารพราน(ทหารบก หน่วยสันติสุข 405) กับนาวิกโยธิน 105(ทหารเรือ) เวลาจะบิณฑบาตต้องแจ้งล่วงหน้า ทหารเขาจะไปเคลียร์พื้นที่ก่อน มีหน่วยเก็บกู้(ระเบิด)ด้วย พอออกเดินก็มีหน่วยคุ้มกันหน้าหลัง นอกเครื่องบินก็มีแต่ละครั้งเดินไม่ซ้ำทางเก่า ถ้าไม่บิณฑบาตจะมีทหารหมวกแดงทำกับข้าวมาให้โยม(คนไทยพุทธในชุมชน)ก็ฝากทหารมาทำบุญ

แสงพระธรรม ชาวบ้านเขาเป็นอย่างไรบ้าง

พระฯ ชาวบ้าน (ไทยพุทธ) ใส่บาตรกันเยอะ โดยเฉพาะวันพระ เวลาทีมงานที่วัดอสม.ที่เป็นมุสลิมจะมาร่วมช่วยงานด้วย เวลาเราจะไปแจกถุงยังชีพก็ให้เจ้าหน้าที่เป็นคนไปแจก ชาวบ้านเขาก็ดีนะ กันเองเหมือนกับเรานี้แหละ ให้ขนมเขาก็รับ แต่ไม่ไหว เวลาไปช่วยกันซ่อมบ้านเขาก็น้ำตาไหล (ซ่อมหลังคารั่วเหมือนเป็นรูกะสุน) เขาไปละหมาดกันทุกวัน วันละ 5 ครั้งก็มี วัตถุไรๆ ที่บาเจาะเหลือชาวพุทธ 8 หลังคาเรือน

แสงพระธรรม ท่านรู้สึกอย่างไรกับสถานการณ์ กลัวไหม

พระฯ ใหม่ๆ ก็ตื่นเต้น คิดว่าอาจมีภัยมาถึงตัวสักวัน แต่อาทิตย์หนึ่งผ่านไปก็เป็นปกติ เวลาออกบินฯ ท่องอิติปิโสฯ ตลอดทาง ตำรวจเก่าบางคนไม่กล้ามาที่บาเจาะเลย

แสงพระธรรม สุดท้ายอยากจะบอกอะไร

พระฯ โครงการนี้ดีหลายอย่าง หนึ่ง ชาวบ้านกลับมามีกำลังใจ สอง เป็นประสบการณ์ที่ดีต่อพระ สาม ช่วยให้จำนวนวัดไม่ลดลง ไม่เสื่อมลง สี่ ให้ชาวไทยมุสลิมทราบ ว่าวัดยังไม่ร้าง ไม่คิดจะมาอยู่แทน

ช่วงโหมเข้าวัด สำนานฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระเทพโพธิวิสุทธิ
เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์ จ.สุราษฎร์ธานี

นายสนั่น พงษ์อักษร
ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

พระโสภณคุณธาร
เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์
เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์ จ.สุราษฎร์ธานี

อาราธนาพระสงฆ์จากอุทยานธรรมดงฆา จ.ศรีสะเกษ โดษมนูญิธพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ จ.ภูเก็ต
จำพรรษาในจังหวัดนราธิวาส ฯลฯ เพื่อปฏิบัติกิจและเป็นที่พึ่งทางใจแก่ศาสนิกชนในชุมชน
ตามแนวพระราชปณิธานในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ปฐมนิเทศปฐมสงฆ์สงฆ์อาสา ณ วัดประมุขเขตศาสนา อ.สุโขทัย

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวลา ๙.๐๐ น

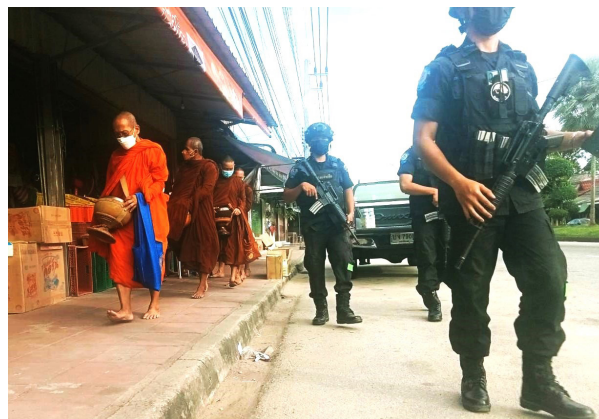
หมู่สงฆ์อาสาเข้ารับฟังโอวาทพระครูวิสุทธิกิตยาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอมืองภูเก็ด ก่อนออกเดินทาง

จรัญ จินดาพล ฝ่ายกิจกรรมมูลนิธิฯ นำหมู่สงฆ์อาสา
เข้ากราบพระเทพศีลวิสุทธิ ประธานโครงการชวนโยม
เข้าวัดฯ ฝ่ายสงฆ์ ณ วัดประชุมชลธารา อ.สุโขทัย
จ.นราธิวาส

วัดไร่ตันนาราม อ.บาเจาะ

บิณฑบาตในอำเภอบาเจาะ

ไปเยี่ยมเยียนชาวบ้านในอำเภอเมือง

พิธีเวียนเทียนรอบพระอุโบสถวัดอุไรรัตนาราม
เนื่องในวันอาสาฬหบูชา

ไปแจกถุงยังชีพแก่เยาวชนในชุมชนรอบวัด

กฐินวัดเขากง

พระอาจารย์จรรย์ อนันต์โคณ
แห่งอุทยานธรรมดงยาง จังหวัดศรีสะเกษ

[บทสัมภาษณ์]

พระพุฒ ญาณวีโร

พระทองพูน จีรวทมนโน

พระจอมศรี กิตติภทโท

Inviting the Believers Project 2022

Harin Sukavat

Barry Ismail : Translate to English

After the delay in 2020 and 2021, due to Covid-19, the Project ‘Inviting believers to temples for protection in the southern border locality’ has begun again in 2022 in cooperation with three parties. The sector 8 primate consultant was the monastic President, Phra-ajan Charun Anangkhan of *Dongyang Dharma Garden* assigned 7 disciples the important role of the project along with a monk and the main coordinator from the *Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation*. The 8 volunteer monks would be housed in 4 temples, Urairatanaram, Khaogong, Jor-irong and Rattananusorn, in Narathiwat province during the three months of Buddhist Lent.

Encouragement came from Narathiwat Province under the Provincial government, the army unit stationed at Urairatanaram Temple and the Province’s civil society. Assisting in the operation, the Foundation President assigned a unit to escort the monks until the end of project in November 2022.

Apart from restoring the temples and visiting the Buddhist and Islamic communities around the temples, the most important obligation was conducting the Kathin Ceremony, which was successfully completed at all four temples. The Project received cooperation from the local people, the likes of which was never seen before including donations totaling more than 1 million baht. This allowed our objectives; support for religion, a spiritual refuge for the local people and building cultural stability for the people in Narathiwat, to be achieved.

Interview

Editor Why did you volunteer to join the Project?

Monk When we heard of the Project and believing it to be very good, we asked for permission from Phra-ajan Charun Anangkhamo and he allowed us

Editor Will you still have to go down to Narathiwat in the next few days?

Monk Yes, there are still Kathin events at Khaokong and Takbai temples on the 25th.

Editor What kind of work did the monks do?

Monk Temple cleaning, receiving the Kathin, healing the hearts of villagers. Sometimes soldiers from Isan like to come and talk to us, participating in the temple's Buddhist events, repairing temples and houses.

Editor How did the monks go out for alms?

Monk Monks at Khaogong Temple can do almost every day. At Urairattanaram Temple where 96% are Muslim, we can do 2 times a week only. It is in this "red area" where there are two military units based in the temple. When monks would like to go out, they needed to inform the Military in advance so that soldiers and the "detonation group" could clear the areas first. Each time we walked a different path with front and back protection groups including some soldiers undercover. If we didn't go out there would be a "red-hat" soldier to cook meals for us.

Editor How were the villagers?

Monk Buddhist villagers offered a lot of food to monks, especially on holy days. When there was a festival at the temple Muslims would also come to help. When we were going to give survival bags the soldiers distributed them. Muslims are friendly just like us, when given things they accept but didn't pay respect. When we went to help fix their houses, they burst into tears. They went to pray at their mosque every day. Wat Urai at Bacho District there were only eight Buddhist houses around.

- Editor* How do you feel about the situation? Are you afraid?
- Monk* First I was excited and thought that there might be disaster someday. But after a week it was normal. Anyhow I chant the ‘Itipiso’ along the way when leaving for alms. Sadly, some old policemen did not dare to come to Bacho at all out of fear.
- Editor* Finally what would you like to say?
- Monk* There are many good things about this project. First, the villagers return to encouragement. Secondly, it is a good experience for the monks. Thirdly it helps the temples to not decrease in numbers or deteriorate. Fourth, to let Thai Muslims know that the temples are not deserted nor should they be taken over.

ชวนโยมเข้าวัด สืบสานคืนที่ รักษาถิ่นชายแดนใต้

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระพรหมญาณวชิโร

เจ้าอาวาสวัดประจักษ์ศิลปาคม จ.นครราชสีมา

นายสนั่น พงษ์อักษร

ผู้อำนวยการจังหวัดนราธิวาส

พระโสณคุณวราภรณ์

เจ้าอาวาสวัดรัตนวาปีนบก จ.นราธิวาส

อาราธนาพระสงฆ์พำนักจากอุทยานธรรมดงยาง จ.ศรีสะเกษ โดยมูลนิธิพระพุทธนึ่งมงคล ศรีธธา ๔๕ จ.ภูเก็ต

จำพรรษา ณ วัดในจังหวัดนราธิวาส ฯลฯ เพื่อปฏิบัติกิจและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจแก่ศาสนิกชนในชุมชน

ตามแนวพระราชปณิธานในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ปฐมนิเทศใหญ่สงฆ์พำนัก ณ วัดประจักษ์ศิลปาคม อ.สุโขทัย

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวลา ๙.๐๐ น

The monks were listening to the dean of Muang Phuket district before departure.

The foundation activities department led the volunteer monks to pay homage to the Chairman of the project at Prachumchonthara Narathiwat Province.

Urairattanaram Temple, Bacho District

Walking for alms in Bacho District

Visiting villagers in Muang District

Candle circling ceremony around the chapel of Urairattanaram Temple on Asamhabucha Day

To distribute survival bags to youths in communities around the temple

Kathin ceremony at Khaogong Temple

Phra-ajan Charun Anangkhamo
of Dongyang Dharma Garden, Srisaket Province

[Interview]

Phra Payu Yannaveero

Phra Thongpoon Jiravuttano

Phra Jomsri Kittiputtato

ความสุข

ปรีดี บุญซื่อ

แม้จะมีชีวิตที่ต่างสมัยกันกว่า 2 พันปี แต่อริสโตเติลกับองค์ดาไล ลามะกลับมีแนวคิดคล้ายกันในเรื่อง “ความสุขของชีวิต”

อริสโตเติลปราชญ์ชาวกรีกโบราณ มีชีวิตอยู่ในช่วง 300 ปีก่อนคริสกาล หรือมีอายุแก่กว่าพระเยซู 300 กว่าปี อริสโตเติลแบ่งชีวิตที่มีความสนุกสำราญกับชีวิตที่มีความสุข การจะเข้าใจชีวิตที่มีความสุข คนเราต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ชีวิตที่ดี”-Good Life อริสโตเติลใช้เวลาหมดไปมากในการขบคิดปัญหาเรื่องอะไรคือชีวิตที่มีความหมายนี้

คนในปัจจุบันหลีกเลี่ยงที่จะตอบคำถามแบบนี้ เช่น อะไรคือชีวิตที่มีความหมาย อะไรคือความสุขแท้จริง เพราะคำตอบที่เป็นจริงจะทำให้คนเราต้องเปลี่ยนนิสัยตัวเอง สำหรับอริสโตเติลชีวิตที่มีคุณค่าและความสุข คือการที่คนเรามีนิสัย - character ที่มีความเป็นเลิศ เป็นคนมีคุณธรรม-virtue

คำๆ นี้อริสโตเติลไม่ได้หมายถึงการที่คนเรายึดมั่นในศีลหรือข้อบัญญัติศาสนา คำว่าคนมีคุณธรรมหมายถึงคนที่มีเป้าหมายที่สูงส่งในชีวิต ทำให้อำนาจ การกระทำ และความมั่งคั่งของคนๆ นั้นเป็นไปเพื่อรับใช้เป้าหมายที่คุณค่าดังกล่าว ชีวิตที่มีค่าของเราแต่ละคนจึงขึ้นกับการตั้งเป้าหมายดังกล่าว และนำเอาระเบียบวินัยมาใช้ เพื่อที่เราจะบรรลุสิ่งนี้

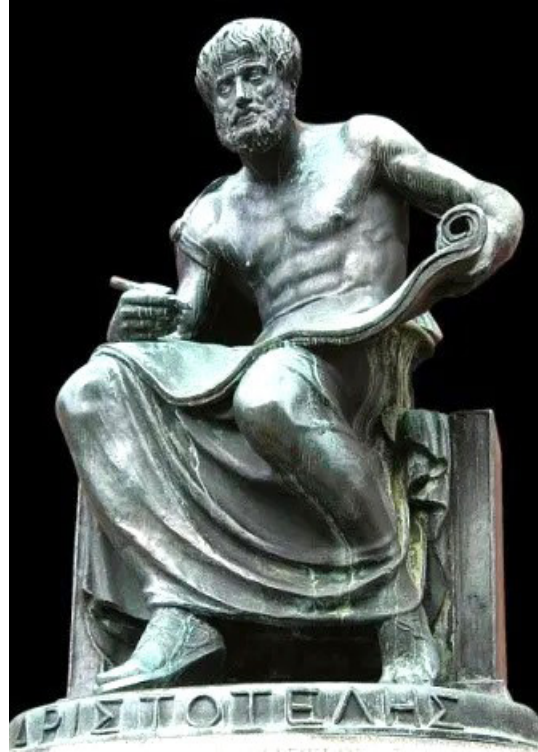
สำหรับองค์ดาไล ลามะ ไม่ว่าเราจะนับถือศาสนาอะไร เป็นคนมีศาสนาหรือไม่ก็ตาม เป้าหมายชีวิตคือการแสวงหาความสุข ในความหมายของการมีชีวิตที่ดีขึ้น เพราะเหตุนี้ การเคลื่อนไหวของชีวิตล้วนเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์นี้ ดังนั้น ความสุขจึงมีลักษณะเป็นเป้าหมายชีวิต และเราทำงานเพื่อบรรลุสิ่งนี้ให้กับตัวเอง แต่ดาไล ลามะเชื่อว่าความสุขนั้นคนเราสามารถมีได้ โดยผ่านการฝึกฝนทางจิตใจ คำว่าจิตใจมีความหมายตามคำพูดในภาษาทิเบต คือ Sem ที่ประกอบด้วย การรับรู้ สติปัญญา ความรู้สึก จิตใจ และจิตวิญญาณ

ส่วนการฝึกฝนจิตใจนั้น ขั้นแรกคือการเรียนรู้ เช่นรู้ว่าอารมณ์พฤติกรรมแบบไหนเป็นภัยแบบไหนเป็นคุณประโยชน์ ทั้งต่อตัวเองและสังคม ต่อจากนั้น เป็นเรื่องการตระหนักรู้ในอารมณ์พฤติกรรมที่เป็นคุณประโยชน์ นำสิ่งนี้มาหล่อหลอมอารมณ์ด้านบวกในตัวเรา และมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาตัวเอง ถึงจุดนี้ เราถือว่าความสุขนั้นอยู่ในเอื้อมมือของตัวเองแล้ว

แนวคิดอริสโตเติลและดาไล ลามะเรื่องความสุขไม่มีลักษณะกำหนดเป็นศีลข้อห้าม หรือหลักจริยธรรมเป็นข้อๆ ไม่มีลักษณะสูตรสำเร็จตายตัวที่ใช้กับคนทุกคน แต่เป็นวิธีคิดที่จะสร้างทักษะให้แก่คนเราที่จะนำไปใช้จับปลาด้วยตัวเอง

ดาไล ลามะที่ 14

อริสโตเติล

Happiness

Pridi Boonsue

Despite having lived in different periods of time, two thousand years apart, Aristotle and Dalai Lama have similar concepts of the ‘Happiness of Life’.

Aristotle, philosopher of ancient Greece lived around 300 B.C. making him 300 years older than Jesus. He separated a fun life from a happy life; so to understand a happy life people need to understand the meaning of a ‘good life’.

People nowadays refrain from answering questions like this: “What is the meaning of life? What is true happiness? Because the true answer means people may need to change their habits. For Aristotle a valuable life and true happiness requires people to have a habit of excellence and be a virtuous person.

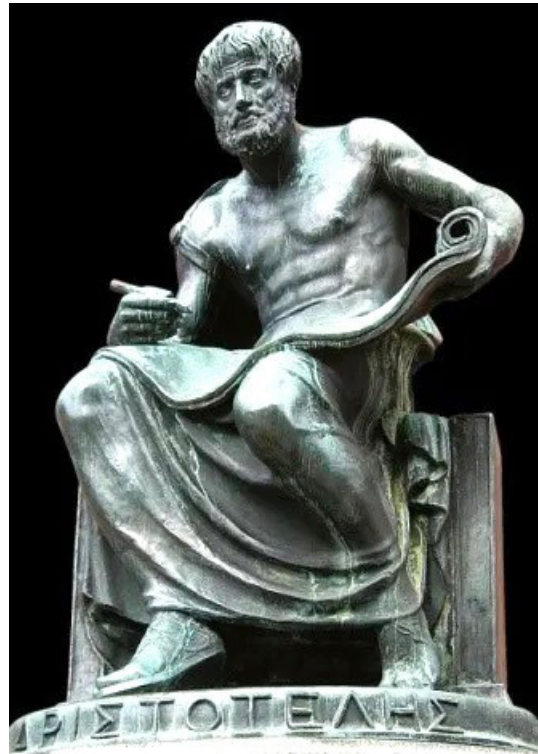
This Aristotelian word does not mean that one adheres to precepts or religious commandments. The term virtuous person refers to someone who has lofty goals in life, putting one’s power, actions, and wealth at the service of those worthy goals. Our precious lives therefore depend on setting such goals and the applied discipline so that we can achieve them.

For the Dalai Lama, no matter what religion we follow or even, if we are religious or not, the goal of life is the pursuit of happiness while having a better life. Because of this, all moments of life are for this purpose. Therefore, happiness is characterized as the goal of life and we work to achieve this for ourselves. The Dalai Lama believes that people, through mental training can enjoy happiness. According to the Tibetan word Sem, mind is composed of perception, intellect, feeling, mind, and spirit. As for training the mind the first step is learning. For example, knowing what kind of behavioral emotions are dangerous, which ones benefit both yourself and society? After that, using these beneficial emotions to forge positive emotions in ourselves and being determined to change and develop ourselves. At this point, we will know that our happiness is in our own hands.

Aristotelian and Dalai Lama concepts of happiness are not characterized by taboo precepts or ethical principles. There is no one fixed formula that works for everyone. It is a way of thinking that creates the skills for people to use in ‘catching fish’ by themselves.

The 14th Dalai Lama

Aristotle

ตำนานพุทธเจดีย์สยาม (#2)

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

พระนิพนธ์ **ตำนานพุทธเจดีย์สยาม** นี้ เดิมฉบับเต็มพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าจอมมารดาชุ่ม ในรัชกาลที่ 4 เมื่อปี 2469 มี 9 ภาค เฉพาะที่นำมาพิมพ์ใน **แสงพระธรรม** นี้คือภาค 8 และภาค 9 เท่านั้น ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษโดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์ และ เอ.บี. กริสโวลด์ โดยมี ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล และ เอ.บี. กริสโวลด์ เรียบเรียงเชิงอรรถ และพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มต่างหาก ดังนั้น จึงลำดับเป็น ภาคหนึ่ง และภาคสอง (ซึ่งก็คือ ภาค 8 และภาค 9 ของฉบับเต็มนั่นเอง โดยทยอยลงพิมพ์ใน **แสงพระธรรม** ฉบับนี้และฉบับต่อไป คือ ฉบับที่ 10 และ 11 ท่านผู้อ่านที่สนใจอ่านภาษาไทย ฉบับเต็มทั้ง 9 ภาค สามารถไปอ่านได้ที่เว็บไซต์ vajirayana.org)

อนึ่ง คำสะกดภาษาไทยคงไว้ตามต้นฉบับของผู้ทรงพระนิพนธ์

ภาคสอง

ว่าด้วยพุทธเจดีย์ในสยามประเทศ

อาศรัยเหตุที่พระพุทธรูปนามาสู่สยามประเทศเป็นหลายยุค แลเป็นหลายลัทธิดังกล่าวนมาแล้ว ในภาคหนึ่ง พุทธเจดีย์ที่มีปรากฏอยู่ในสยามประเทศ แบบอย่างจึงต่างกันเป็น 7 สมัย ดังจะสมมติชื่อเรียกต่อไปนี้ คือ

- 1 สมัยทวาราวดี
- 2 สมัยศรีวิชัย
- 3 สมัยลพบุรี
- 4 สมัยเชียงแสน
- 5 สมัยสุโขทัย
- 6 สมัยศรีอยุธยา
- 7 สมัยรัตนโกสินทร

จะกล่าวอธิบายเป็นลำดับไป ตามที่ได้พบเห็นตัวอย่างมีปรากฏอยู่

ศิลารูปธรรมจักรสมัยทวาราวดี แสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ

แบบสมัยทวาราวดี ประมาณว่าแต่ พ.ศ.500

พุทธเจดีย์สมัยทวาราวดีมีอยู่ที่เมืองนครปฐมมากกว่าแห่งอื่น เป็นพุทธเจดีย์เก่าที่สุดที่มีในประเทศไทย แลเชื่อได้ว่าได้แบบอย่างมาแต่มคธราช วัตถุที่สร้างเป็นพุทธเจดีย์ในสมัยนี้เห็นจะมีทั้งธาตุเจดีย์ บริโภคเจดีย์ ธรรมเจดีย์ แลอุเทสิกะเจดีย์ ครบ 4 อย่าง แต่ถือการสร้างพระธาตุเจดีย์เป็นสำคัญยิ่งกว่าอย่างอื่น เนื่องด้วยการที่พระเจ้าอโศกมหาราชแจกพระบรมสารีริกธาตุไปประดิษฐานยังนานาประเทศดังกล่าวมาแล้ว ที่ในแขวงจังหวัดนครปฐมจึงมีสถูปอย่างใหญ่โตหลายองค์ คือ พระปฐมเจดีย์ เป็นต้น พระสถูปที่สร้างในสมัยทวาราวดีใช้ก่ออิฐถือปูนปั้นลายประกอบ ไม่ก่อด้วยแลงหรือศิลาเหมือนพุทธเจดีย์ชั้นหลังต่อมา รูปสัณฐานพระสถูปซึ่งสร้างในสมัยนั้น¹ มีฐานทักษิณทำเป็นสี่เหลี่ยม องค์พระสถูปกลมเป็นทรงโอคว่ำ (ทำนองเดียวกับพระมหาธาตุเมืองนครศรีธรรมราชทุกวันนี้) แต่ยอดเตี้ย ส่วนพระบริโภคเจดีย์สันนิษฐานว่า คงจะได้พรรณพระศรีมหาโพธิจากพุทธคยา มาปลูกแต่ในสมัยนั้น เป็นต้นประเพณีชอบปลูกต้นศรีมหาโพธิ์ในสมัยต่อมา แต่ต้นเดิมสูญไปเสีย ไม่มีเค้าเงื่อนเหลือปรากฏอยู่ พระธรรมเจดีย์ในสมัยทวาราวดีชอบจารึกคาถาอริยสัจ “เย ธมมาฯ” เป็นภาษามคธในเจดีย์วัตถุต่างๆ แม้จนจารึกแผ่นอิฐซึ่งใช้ก่อสร้างพระสถูป ส่วนพระบริโภคเจดีย์นั้นมิปรากฏอยู่หลายอย่าง มักทำด้วยศิลา ในสมัยขึ้นก่อนมีพระพุทธรูปชอบทำเป็นรูปกัจจกร แลมีรูปกวางหมอบเหลียวหลังตั้งประกอบ ตามแบบที่ทำในอินเดียครั้งสมัยพระเจ้าอโศก² อีกอย่างหนึ่งทำเป็นรูปพระสถูป (ฐานสี่เหลี่ยมองค์พระสถูปกลม) สัณฐานเหมือนบาตรคว่ำ ยอดทำคล้ายกับจานเถาวางซ้อนกันขึ้นไปเป็นหลายชั้น³

ของที่กล่าวมานี้มีอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์สถานพระปฐมเจดีย์ สันนิษฐานว่าในพวกอุเทสิกเจดีย์ที่เกิดขึ้นในสมัยทวาราวดี เห็นจะทำพุทธอาสน์ซึ่งเป็นต้นเค้าของอาสนบูชาด้วยอีกอย่างหนึ่ง ครั้นถึงสมัยสร้างพระพุทธรูปก็สร้างตามแบบพระพุทธรูปอินเดีย ทำเป็นพระประธานด้วยศิลาหรือปั้นด้วยปูนก็มี จำหลักพระพุทธรูปเป็นภาพเครื่องประดับก็มี ทำเป็นพระพิมพ์ก็มี ชอบทำพระพุทธรูปปางประทานปฐมเทศนา นั่งห้อยพระบาทเหมือนอย่างนั่งเก้าอี้อย่างหนึ่ง ทำพระพุทธรูปยืนกริณวัพระหัตถ์ข้างขวาเป็นวง พระหัตถ์ซ้ายถือชายจีวร ตามแบบอินเดียว่าปางเสด็จลงจากดาวดึงส์อย่างหนึ่ง พระพุทธรูปยืนตั้งพระหัตถ์ข้างขวา ว่าเปนนางประทานพรอย่างหนึ่ง พระพุทธรูปปางยมกปาฏิหาร หรือที่เรียกตามแบบอินเดียว่าปางมหาปาฏิหาร ก็ชอบทำอีกอย่างหนึ่ง แต่มักทำเป็นลายจำหลักแผ่นศิลา (เช่นที่ติดไว้ข้างหลังฐานพระศรีสัคนีที่วัดสุทัศน์) พระพุทธรูปปางอื่น เช่นปางประทานปฐมเทศนา ทำเป็นลายจำหลักศิลาก็มีอยู่ที่พระปฐมเจดีย์

ในเรื่องแบบอย่างพระพุทธรูปสมัยทวาราวดีมีประหลาดอยู่ข้อหนึ่ง ที่มีพระพุทธรูปลักษณะอย่างเดียวกัน สร้างแพร่หลายไปจนถึงมณฑลนครราชสีมา ที่ลำนํ้ามูลตำบลหนึ่งเรียกว่าวังปลัด อยู่ในท้องที่อำเภอไพทสง ในลำนํ้าตรงนั้นมักพบพระพุทธรูปหล่อขนาดเล็ก เป็นพระนั่งสมาธิบ้าง พระยืนบ้าง ลักษณะเป็นพระพุทธรูปอย่างเดียวกับแบบทวาราวดีได้กล่าวมา สันนิษฐานว่าที่ตรงนั้นแต่เดิมเห็นจะเป็นบ้านหล่อ หรือวัดเก่าอยู่ในสมัยเมื่อรับพระพุทธศาสนาไปจากกรุงทวาราวดี กงจักรที่ว่าพบในแขวงจังหวัดนครราชสีมาก็น่าจะเป็นของเนื่องต่อสมัยนั้น ยังที่ดงศรีมหาโพธิ์ในแขวงจังหวัดปราจีนบุรีอีกแห่งหนึ่งซึ่งมีรอยเมืองโบราณ ที่นั่นก็ขุดพบพระพุทธรูปลักษณะอย่างทวาราวดี คือพระพุทธรูปหล่อด้วยทองคำ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงขนานพระนามว่า “พระนิรันตราย” นั้นเป็นต้น เป็นเค้าเงื่อนว่าอาณาเขตกรุงทวาราวดีจะแผ่มาถึงมณฑลปราจีนบุรีแลมณฑลนครราชสีมาในสมัยนั้น

สมัยศรีวิชัย ประมาณว่าแต่ พ.ศ.1200

พุทธเจดีย์แบบสมัยนี้หายาก พบแต่ในมณฑลนครศรีธรรมราชเป็นพื้น ที่พระปฐมเจดีย์มีบ้าง (เช่นรูปพระโพธิสัตว์ ซึ่งเรียกกันว่า“รูปยายหอม”) แต่เห็นจะเป็นของขุดขึ้นมาจากข้างใต้ พุทธเจดีย์แบบสมัยศรีวิชัยสร้างตามลัทธิมหายาน เมื่อพระบรมธาตุหายากเสียแล้ว จึงมีได้ถือการสร้างพระธาตุเจดีย์เป็นสำคัญเหมือนเมื่อสมัยทวาราวดี พุทธเจดีย์ซึ่งสร้างเป็นหลักในสมัยศรีวิชัยมักทำเป็นมณฑปที่ประดิษฐานพระพุทธรูปยอดเป็นพระสถูป ดังเช่นพระมหาธาตุเมืองไชยยังมีอยู่เป็นตัวอย่าง⁴

พระมหาธาตุเมืองนครศรีธรรมราช องค์เดิมก็สันนิษฐานว่าจะเป็นอย่างเดียวกัน มณฑปซึ่งสร้างขึ้นในเมืองสวรรคโลก(เช่นวัดเจดีย์เก้ายอด) แลสร้างขึ้นในวัดมหาธาตุเมืองสุโขทัย เมื่อครั้งราชวงศ์พระร่วงเป็นใหญ่ ก็สันนิษฐานว่าจะทำตามแบบศรีวิชัยที่กล่าวมา ฝีมือช่างศรีวิชัยทำภาพงามยิ่งนัก แต่ตัวอย่างมีอยู่มากในประเทศชวา ในประเทศสยามนี้แบบพระพุทธรูปอย่างศรีวิชัยพบแต่

ที่ทำไว้เป็นพระพิมพ์เป็นพื้น รูปหล่อเป็นขนาดใหญ่พบแต่รูปพระโพธิสัตว์เมืองไชยาเก่าแก่มากมายยิ่งในประเทศสยามนี้ยังมีพระพุทธรูปแลรูปพระโพธิสัตว์หล่อขนาดเล็กอยู่ตามพิพิธภัณฑสถานที่เป็นส่วนของตัวบุคคล รู้ได้ว่าเป็นแบบช่างศรีวิชัยอีกมาก แต่ทราบไม่ได้ว่าเดิมจะได้มาจากที่ใด พุทธเจดีย์สมัยศรีวิชัยนอกจากที่พรรณามา หาปรากฏว่ามีสิ่งใดในประเทศสยามไม่

สมัยลพบุรี ประมาณว่าแต่ พ.ศ.1400

พุทธเจดีย์สมัยนี้มีปนกันทั้งฝ่ายลัทธิหินยาน(สถวิร) ซึ่งสืบเนื่องมาแต่สมัยทวารวดี แลพุทธเจดีย์ฝ่ายลัทธิมหายานซึ่งมาแต่เมืองเขมรแลบางที่จะมาแต่ทางศรีวิชัยด้วย เจดีย์วัตถุมีมากมายหลายอย่างหลายแบบ หลักแห่งเจดีย์สถานแก้ไขมณฑปมาทำเป็นปราสาท บางแห่งทำปราสาทใหญ่ อย่างเช่นที่วัดมหาธาตุเมืองลพบุรีบ้าง บางแห่งทำเป็นปราสาทเรียงกัน 3 องค์ เรียกว่าปราสาท 3 ยอด (ตั้งพระพุทธรูปไว้ตรงยอดกลาง ตั้งรูปพระโพธิสัตว์ไว้ตรงยอด 2 ข้าง) พระสถูปทำแต่เป็นอุทลิกะเจดีย์ขนาดเล็กย่อมลงมา แลแปลงรูปเป็นทรงสูงมีเครื่องประดับ (ยังใช้เป็นแบบอยู่ในกรุงกัมพูชาจนทุกวันนี้) ถึงสมัยนี้วัตถุเจดีย์สถานมักทำด้วยศิลาหรือแลง ต่อเป็นของเล็กจึงหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ฝีมือดีทั้งช่างจำหลักศิลาแลช่างหล่อ

พระพุทธรูปที่สร้างในสมัยลพบุรี มีทั้งพระศิลาพระหล่อแลพระพิมพ์ เกิดมีพระทรงราชาภรณ์หรือที่เรียกกันเป็นสามัญว่า “พระทรงเครื่อง” ขึ้นในสมัยนี้ เพราะรับอิทธิพลมหายานซึ่งเชื่อว่ามีพระอาทิพุทธเจ้าประจำโลกพระองค์หนึ่งอีกต่างหาก จึงทำรูปพระอาทิพุทธเจ้าเป็นพระทรงเครื่องให้ผิดกับพระพุทธรูปองค์อื่นๆ แบบพระพุทธรูปทรงเครื่องซึ่งสร้างครั้งสมัยลพบุรีทำก่ายหลายอย่างทรงอุณหิศ (อย่างกระบังหน้า) ก็มี ทรงแต่จุฬารภรณ์ก็มี ทรงแต่กุดกัลกับฉลองศอกก็มี อิริยาบถทำเป็นปางต่างๆ เช่นเดียวกับพระมนุษย์พุทธเจ้า ผิดกันแต่เป็นพระทรงเครื่องกับมิได้ทรงเครื่องราชาภรณ์เท่านั้น สันนิษฐานว่าจะเป็นเพราะที่เมืองลพบุรีในสมัยนั้นคนถือพระพุทธศาสนามีทั้งลัทธิสถวิร (คือหินยาน) อย่างเดิม แลลัทธิมหายานซึ่งมารุ่งเรืองขึ้นใหม่ พวกที่ลัทธิหินยานชอบสร้างพระไม่ทรงเครื่อง พวกที่ลัทธิมหายานชอบสร้างพระทรงเครื่อง จะผิดกันด้วยเหตุเพียงเท่านั้นเอง แต่สังเกตดูพระพิมพ์สร้างสมัยลพบุรี สร้างตามคติมหายานเป็นพื้น มีมากมายหลายอย่าง ทำเป็นพระพุทธรูปนั่งในปราสาท 3 พระองค์ หมายถึงพุทธกายทั้ง 3 ก็มี ทำรูปพระอาทิพุทธเจ้าเป็นประธานมีรูปพระมนุษย์พุทธเจ้า 4 พระองค์ 7 พระองค์เป็นบริวารก็มี ทำพระพุทธรูปอยู่กลางรูปพระโพธิสัตว์อยู่ข้างก็มี ทำทั้งพระพุทธรูปแลรูปพระโพธิสัตว์มากมายหลายองค์ในแผ่นพิมพ์อันเดียวกันก็มี ลักษณะพระพุทธรูปสมัยลพบุรีดูเหมือนจะเอาแบบทวารวดีกับแบบขอมประสมกัน จึงเกิดเป็นแบบขึ้นใหม่อีกอย่างหนึ่ง พระพุทธรูปซึ่งสร้างในสมัยลพบุรีดูชอบทำพระนั่งสมาธิมีพระนาคปรก หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า “พระนาคปรก” ยิ่งกว่าอย่างอื่น ทำด้วยศิลาตั้งแต่ขนาดใหญ่มากกว่าตัวคนลงมาจนขนาดย่อมที่หล่อเป็นขนาดเล็กก็มีมาก ได้พบตัวอย่างที่หล่อร่วมฐานติดกัน 3 องค์ มีพระพุทธรูปนาคปรกอยู่

กลาง รูปพระโพธิสัตว์โลกศวรสี่กรอยู่ข้างหนึ่ง รูปนางคหบดีปัญญาบารมีอยู่ข้างหนึ่ง รูปทั้ง 3 อย่างนี้ที่พบเป็นปลีก็มีชุกชุม สันนิษฐานว่าในปราสาทหรือวิหารของพวกเถรลัทธิมหายานซึ่งสร้างในสมัยนั้น เห็นจะตั้งพระปูนชุด 3 องค์เช่นกล่าวมา สังเกตดูพระพุทธรูปปางต่างๆ ซึ่งสร้างในสมัยลพบุรีมีปางเหล่านี้เป็นพื้น คือ

- 1 ปางทรงนั่งสมาธิ มีนาคปรกข้างไม่มีบ้าง
- 2 ปางมารวิชัย
- 3 พระยืนกรีดนิ้วพระหัตถ์ ปางเสด็จลงจากดาวดึงส์
- 4 พระยืนตั้งพระหัตถ์ปางประทานอภัย(ที่เรียกกันว่าพระห้ามสมุทร)
- 5 พระปาเลไลย แก้วไขมาแต่พระปางปฐมเทศนาแบบทวาราวดี รูปพระโพธิสัตว์ตามลัทธิ

มหายานในสมัยลพบุรีชอบสร้างแต่ 2 องค์ คือ

1 รูปพระโพธิสัตว์โลกศวร ทำอย่างเทวรูปสามัญ มีที่สังเกตแต่ที่มีพระพุทธรูปอยู่ตรงจุฬาราศี¹ ทำเป็น 2 กรข้าง เป็น 4 กรข้าง คล้ายรูปพระนารายณ์ แต่มีอบน 2 มือถือลูกประคำแลหนังสือ มือล่าง 2 มือถือดอกบัวแลน้ำอมฤตอย่างนี้บ้าง ทำเป็นมนุษย์หลายหน้า (ซ้อนกันอย่างหัวเขนเทศกัณฐ์) หลายมือหลายเท้าบ้าง

2 รูปนางคหบดีปัญญาบารมี ทำเป็นรูปนางยกมือขวาถือหนังสือมือซ้ายถือดอกบัว ซึ่งมักเข้าใจกันไปว่า รูปนางอุมาคหบดี

นอกจาก 2 อย่างนี้ มีใครทำรูปพระโพธิสัตว์องค์อื่นๆพวกทวาราวดีหรือชาว

พุทธเจดีย์ตามแบบสมัยลพบุรีสร้างแพร่หลายในประเทศสยามยิ่งกว่าแบบสมัยอื่น เพราะเนื่องกันกับแบบประเทศขอม แลสร้างสืบมาในสมัยเมื่อพวกขอมมาปกครองประเทศนี้ ทางตัวนอกพุทธเจดีย์เป็นแบบสมัยนี้ไปจนต่อแดนญวน ทางทิศเหนือแบบสมัยนี้มีสร้างขึ้นไปจนเมืองเชียง (คือ เมืองสวรรคโลกเก่า) เป็นที่สุด ที่เมืองลำพูนก็ว่ามีพระพุทธรูปละโว้ แต่สังเกตดูเห็นเป็นของชนชั้นไปจากเมืองลพบุรีหาได้สร้างที่นั่นไม่ ทางตะวันตก พุทธเจดีย์แบบลพบุรีมีสร้างลงไปเพียงเมืองเพชรบุรีหาปรากฏว่ามีได้ลงไปกว่านั้นไม่

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

¹ ว่าตามรูปพระสถูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ชุดได้ในบริเวณพระปฐมเจดีย์ เจ้าอธิการวัดโพธิ์ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์ 1

² ศิลากจกนี้ไม่ปรากฏว่ามีในประเทศพม่ามณฑลหรือเขมร แม้ในประเทศสยามก็พบแต่ที่จังหวัดนครปฐม กับได้ยินว่ามีทางมณฑลนครราชสีมาบ้าง แต่มณฑลอื่นๆหาปรากฏว่ามีไม่

- ³ มีคติทางประเทศิเบตว่าแบบพระสถูปนั้น พระพุทธรองค์ทรงพระดำริห์ขึ้น โดยเอาผ้าไตรพับเป็นสี่เหลี่ยมซ้อนกัน แล้วเอาบาตรคว่ำบนนั้น เอาทานพระกรปกเป็นยอด
- ⁴ ที่ในประเทศขวามีมาก เรียกว่า “จันติ” เห็นจะมาแต่คำเจดียนั้นเอง
- ⁵ รูปอย่างนี้มักกล่าวกันว่าเปนรูปพระอิศวร เมื่อช้อนหา กับพระพุทเจ้าทำนองดังกล่าวในเรื่องชมพูทวีตฤ

Monuments of the Buddha in Siam(#3)

Prince Damrong Rajanubhab

Translated to English : Sulak Sivaraksa and A.B. Griswold

Part Two

Monuments of the Buddha in Siam

As various schools of Buddhism came to Siam at different times, the monuments associated with them are of various styles. On the basis of style, seven different periods can be distinguished, namely:

1. Dvaravati
2. Srivijaya
3. Labapuri
4. Chieng Sen
5. Sakhodaya
6. Avudhya
7. Bangkok

We shall discuss them in that order¹.

Stone Wheel of the Doctrine, Dvaravati period, National Museum, Bangkok

DVARAVATI PERIOD

(beginning around B.E. 500, say 50 B.C.)²

More memorials of the Buddha of the Dvaravati period have been found at Nagara Pathama than anywhere else. They are the oldest in Siam, and it may be surmised they are based on models from Magadha. At that period all four kinds of *cetiya* were produced – *dhatucetiya*, *paribhogacetiya*, *dhammacetiya* and *uddesikacetiya*³.

Dhatucetiya (reliquaries). –Many reliquary monuments were built. After the Emperor Asoka distributed the Buddha's bodily relics⁴ they were carried to various countries by missionaries and enshrined there, and there are many large stupas at Nagara Pathama, including the *Pathamacetiya*⁵. Stupas of Dvaravati period were built of brick, with a stucco coating and stucco ornament, and not of laterite or stone like the monuments of later periods; the base, used for circumambulation, was square; the body of the building was round like an inverted bowl (similar to that of the present Mahadhatu at Nagara Sri Dharmaraja); and the spire was low⁶.

Paribhogacetiya (reminders by association). —It may be assumed that cuttings taken from the Bodhi tree at Bodhgaya were planted in Siam at that time. Although the trees themselves have disappeared without leaving a trace, the custom of planting such trees in this country must date from that period.

Dhammacetiya (doctrinal reminders). —Inscriptions of the Dvaravati period, written in Pali, are found on various objects such as the bricks built into stupas. Most of them are copies of the well-known stanza beginning 'Ye dhamma...'

Uddesikacetiya (indicative reminders). —These were of several kinds, usually made of stone. Before images of the Buddha came into existence, people used to make Wheels of the Doctrine accompanied by a pair of crouching deer with reverted heads⁷, after a model made in India in the time of Asoka⁸. Another type was in the form of a stupa with a square base and a round body like an inverted almsbowl, with a spire consisting of a series of discs of diminishing size⁹. These can be seen in the museums at the *Pathamacetiya* and in Bangkok. It may be surmised that another form of *Uddesikacetiya* of the Dvaravati period was the Buddha's throne. When images of the Buddha began to be made, they were based on Indian models¹⁰. The principal image in a monastery might be made of stone or else of masonry coated with plaster; figures of the Buddha were carved on stone bas-reliefs representing scenes from his career, or stamped in clay to make votive tablets. One type of image frequently seen represents the Buddha preaching the First Sermon, seated in the 'European' fashion, i.e. like a person sitting on a chair with his feet on the ground. Another type shows him standing up, the right hand raise the thumb and forefinger forming a circle by holding their tips together, while the left hand hangs down holding the end of his robe,

a type which in India signifies the Descent from the Tavatimsa Heaven¹¹. Still another type shows him standing, with the right hand raised in the posture of *abbayamudra*¹². In some stone bas-reliefs, such as the one at Wat Sudarsana in Bangkok (behind the pedestal of the image called Brah Sri Sakyamuni)¹³, he is shown performing the Twin Miracle (*yamakapatihariya*) or, as it is called in India, the Great Miracle (*mahapatihariya*). In other reliefs, including some at the Pathamacetiya, he is shown preaching the First Sermon¹⁴.

Surprisingly enough, images of the Buddha in a style very much like Dvaravati have been found as far away as the township of Wang Palat in Buddhaisong District, Puriramyia Province. Quite a number of medium-sized bronze images of the Buddha have been discovered there in the bed of the River Mun, some of them seated in the posture of meditation in the 'Indian fashion' with folded legs, and some of them standing, but all in Dvaravati style. Probably there was a village of bronze-casters nearby, or else an old monastery dating from the period when Buddhism was propagated there from the kingdom of Dvaravati. A Wheel of the Doctrine discovered in the province of Nagara Rajasima (Korat) may date from the same period¹⁵. Furthermore at Dong Sri Mahabodhi in the province of Pracinapuri, where there are the remains of an ancient town, images of the Buddha of Dvaravati style have been dug up, including the golden image to which King Rama IV gave the name Brah Nirantaraya. These are further evidence that the kingdom of Dvaravati at one time held sway as far as the provinces of Pracinapuri and Nagara Rajasima¹⁶.

SRIVIJAYA PERIOD

(beginning around B.E. 1300, say 750 A.D.)

The works of Buddhist art surviving in Siam from this period are relatively few. Most of those that are known were discovered in the province of Surastradhani. A few were discovered at the Pathamacetiya (for example the Bodhisattva image locally known as 'Yai Hom'), but they may have been brought there from the south.

The Buddhist works of the Srivijaya period belong to the Mahayana School. As the Buddha's bodily relics were hard to find, the building of Dhātucetiyas was less widespread than in the Dvaravati period. The typical Buddhist monument of the period in Siam was a square shrine, known as a *mandapa*, with an image of the Buddha inside and stupas on top, for example the Paramadhatu at Jaiya¹⁷. Originally the Mahadhatu at Nagara Sri Dharmaraja was presumably of the same form. The mandapas in the Cetiya Jet Teo at Svargaloka and those in Wat Mahadhatu at Sukhodaya, built while the Pra Ruang dynasty was still reigning, are thought to be copies of Srivijayan models¹⁸.

The Srīvijayan artists made very fine images, which are found in abundance in Java. In Siam the Buddha images of this style are mainly votive tablets; the only large bronzes are the statues of Bodhisattvas from Old Jaiya, which are of great beauty; but in private collections there are also many medium-sized bronze images of the Buddha and the Bodhisattvas which may be assigned to the Srivijaya period on grounds of style, though their provenance is not known.

Apart from those we have mentioned, there seem to be no other Buddhist antiquities of the Srivijaya period in Siam¹⁹.

LABAPURI PERIOD

(beginning around B.E. 1600. say 1050 A.D.)

In the Labapuri period we find monuments belonging to the Hinayana (Sthavira) sect deriving from Dvaravati. as well as monuments belonging to the Mahayana deriving from Cambodia and perhaps from Srivijaya. There are a great many of them, and they vary much from one another. The mandapa was replaced by the *prasada* or the *prang*²⁰. Some of these structures are huge, as at Wat Mahadhatu at Labapuri. Sometimes they were built three in a row, with an image of the Buddha in the central one and images of Bodhisattvas in the other two; and in this case the monument is called a *prang sam yot* or triple sanctuary tower. The stupas all belong to the class of *uddesilacetiya*²¹; they are of middling size, tall in proportion to their bulk, and richly ornamented (this kind of stupa is still often seen in Cambodia nowadays). Sanctuaries were usually built of laterite, with trim and ornament of carved stone, whereas miniature shrines might be made of bronze, and the craftsmanship was good in both cases.

Images of the Buddha of the Labapuri period include stone sculptures, bronzes, and votive tablets. During this period the type known as 'the Buddha wearing royal attire' appears for the first time. This was due to the Mahayanist doctrine which holds that in addition to the historical Buddha there is a primordial and eternal Buddha called the Adibuddha who rules over the universe. Images of the Adibuddha represented him wearing the royal attire so as to distinguish him from other Buddhas. The complete royal attire includes a diadem, ear-rings, necklace, armlets, bracelets, finger-rings, and anklets, but many statues of the Adibuddha have only a selection of these ornaments, and some have only the ear-rings and necklace. As the postures are the same as those of the human Buddha, the only difference is the presence or absence of the royal ornaments²². At Labapuri at that time, it may be guessed, the people who still adhered to the Sthavira form of Buddhism (Hinayana) preferred images of the Buddha without ornaments, while those who embraced the Mahayana preferred them wearing the royal attire.

The votive tablets of the Labapuri period are of several different types, but all connected with the Mahayana. One type shows three images of the Buddha seated in sanctuary towers, probably referring to the Buddha's 'three bodies'²³. Another type shows the Adibuddha in the middle, surrounded by four or seven human Buddhas. Another shows a Buddha in the middle with a Bodhisattva at either side. Another has numerous Buddhas and Bodhisattvas on the same votive tablet.

The Buddha images of the Labapuri period are characterized by a new style that results from a synthesis of Dvaravati and Khmer types²⁴. The most frequent subject represented is the Buddha seated in meditation protected from the storm by the Nagaraja's hood; some stone statues of this subject are larger than life-size, others are smaller, and bronze statuettes of it were made in great quantity. Some bronzes have three images on a single pedestal: in the center, the Buddha sheltered by the Naga's hood; at one side the four-armed Bodhisattva Lokeshvara (Avalokitesvara); at the other side the female Bodhisattva Prajñāpāramitā. Separate images of these three divinities are also found in great numbers. It may be surmised that such triads were often placed in the temples dedicated to the Mahayana.

Images of the Buddha of the Labapuri period are found in the following postures:

1. Seated in meditation, with or without the Nagaraja.
2. Subduing Mara.
3. Standing, performing the vitarkamudra, representing the Descent from the Tavatimsa Heaven.
4. Standing, performing the abhaya mudra, known as 'stopping the waters'²⁵.
5. The Buddha in the Pālāyaka Forest, a type of image adapted from the Dvaravati type representing the First Sermon²⁶.

The two Bodhisattvas of the Mahayana, most frequently seen in the sculpture of the Labapuri period, are:

1. Lokeshvara, depicted like the usual type of a Hindu god except that there is a small miniature figure of the Buddha in his headdress. Like Visnu, he may have either two or four arms; when he has four, the two upper hands hold a rosary and a book respectively, while the two lower hands hold a lotus and a flask of the water of immortality²⁷. He is also sometimes shown as a personage with several faces above one another (not unlike a mask of Ravana) and several pairs of arms and legs²⁸.
2. The Bodhisattva Prajñāpāramitā, a goddess holding a book in her right hand and a lotus in her left. These images are often wrongly identified as representing the goddess Uma.

These are the only two Bodhisattvas represented frequently in the art Labapuri. There are not nearly so many varieties as in the art of Srivijaya or Java.

Buddhist works of Labapuri style are geographically very widely distributed in Siam. The style is closely related to that of ancient Cambodia, and it flourished when the Khmer were ruling this country²⁹. Examples have been found as far east as the borders of Viet Nam and as far north as Chalieng (Old Svargaloka). There is an image at Lampun called 'the Lavo Buddha', which was probably brought there from Labapuri³⁰. The style did not spread much farther south than Bejrapuri³¹.

(to be continued)

¹ Other categories should be added to take cognizance of four more styles of images of the Buddha found in Siam: the style of Amaravati and Anuradhapura, c. second to third or fourth century A.D.; Late Amaravati or Early Gupta style, c. 4th century; Gupta style, 5th or 6th century; and Pala style, 8th-12th century.

² The kingdom of Dvaravati is first attested in the 6th century A.D. The dates assignable to Dvaravati art, according to recent studies, are from the late 6th century to the 12th or 13th. The date proposed by the author for the beginning of Dvaravati art is over 600 years too early. (A.B.G.)

³ In a part of the book which is not included in this translation, the author explains the four categories of *cetiya* and there is an illuminating discussion of the subject in Coomaraswamy, *The Nature of Buddhist Art*, New York, 1938. (A.B.G.)

⁴ Asoka is said to have dug them out of the stupas in which they were buried, and divided them into 84,000 particles to be enshrined in the various cities of his kingdom and foreign countries. (A.B.G.)

⁵ Apart from the Pathamacetiya very few of these are now left. The present Pathamacetiya was built in the 1860's, 'encasing' a much older monument which it completely hides. A copy of the old monument stands nearby. (A.B.G.)

⁶ As the author explains in a footnote, this description is based on a small bronze stupa dug up in the precinct of the Pathamacetiya, and presented to King Rama VI by the Abbot of Wat Bodhi at Nagara Pathama. It is a good description of one form of Dvaravati stupa, but it can no longer be considered particularly characteristic, as the remains of Dvaravati monuments of numerous other forms have been excavated since the time he wrote. (A.B.G.)

⁷ Representing the Buddha's First Sermon, which he preached in the Deer Park at Benares. (A.B.G.)

- ⁸ Such stone wheels have not been found in Burma, Ramannadesa or Cambodia. In Siam they are found only at Nagara Pathama and, it is said, a few at Nagara Rajasima, but there seem to be none in other provinces. (D.R.) Since the time of writing, a few more have been found in other parts of Siam. (A.B.G.) There is little evidence that any Dvaravati art dates from the reign of King Asoka. The original Pathamacetiya, which is thought to have resembled the stupa at Sanchi, is now invisible, being hidden by the stupa built by King Rama IV; and most of the stone Wheels of the Doctrine are carved with decorative patterns of Gupta style, which can hardly be older than the 5th century A.D. (S.D.)
- ⁹ According to Tibetan tradition the Buddha himself invented this type of stupa by folding the three garments of the monastic robe into squares, piling them up on one another, laying an inverted almsbowl on top, and using his walking stick for the spire. (D.R.)
- ¹⁰ Of the Gupta period. (S.D.)
- ¹¹ The hand-posture with thumb and forefinger joined is known to Indian iconography as *vitarkamudra*, the 'gesture of exposition'. In fact in Indian art the Buddha usually has his right hand downward in the posture of *varadamudra* when shown in the Descent from the Tavatimsa Heaven. In Dvaravati art, images with the left hand holding the robe are comparatively rare; the overwhelming majority have both hands in the posture of 'exposition', Bangkok scholars generally believe that all Dvaravati images of the Buddha with both hands in this posture represent the Descent from the Tavatimsa Heaven. (S.D.) The evidence to that effect is not at all conclusive. Some of them could equally well represent the Ascent to the Tavatimsa Heaven (cf. the paintings at Pagan in Burma of this subject, in which the Buddha is shown in a rather similar attitude); others may represent some entirely different incident. (A.B.G.)
- ¹² The hand raised with palm forward and fingers pointing upward. This hand-position, known to Indian iconography as *abhayamudra*, the 'gesture of dispelling fear', is rare in Dvaravati art. (A.B.G.)
- ¹³ The 'apparitional' figures of the Buddha in this composition are in various postures (walking, seated in 'European' fashion, seated in 'Indian' fashion, and reclining). All of them are supported on lotus flowers. (S.D.) The upper register of this relief shows the Buddha preaching to his mother and other divinities in the Tavatimsa Heaven. (A.B.G.)
- ¹⁴ The chief flourishing of Dvaravati art seems to have been from the 7th to the 9th or 10th century A.D. (A.B.G.) In addition to the types of Buddha image listed by the author, images in the following postures should be mentioned: (1) subduing Mara (the posture known to Indian iconography as *bhumisparsamudra*); (2) bestowing favors (Sanskrit *varadamudra*); (3) taking mercy on living creatures (right hand in *vitarkamudra* and left hand in *varadamudra*); (4) sitting under the Nagaraja's hood; and (5) reclining. (S.D.)
- ¹⁵ It is now at Wat Klong Kwang at Muang Sema in the district of Sung Non in the province of Nagara Rajasima. (S.D.) It is recently reported to have been stolen. (A.B.G.)

- ¹⁶ While it is risky to draw political conclusions from the distribution of art styles, there is further evidence to support the author's argument that the influence of Dvaravati art spread far. For example at Muang Fa Det Sung Yang in Kalasindhu Province in Northeastern Siam, some boundary-stones have been discovered which are carved with images of the Buddha and Jataka scenes of Dvaravati style. For the kingdom of Haripunjaya (Lampun, near Chiang Mai) we have not only the archaeological evidences of an art related to Dvaravati, but also the testimony of chronicles regarding a political relationship; around the 8th century A.D. as Coedes has shown, a Mon-speaking princess named Cammadevi, who was a member of the ruling family of Labapuri, founded the kingdom of Haripunjaya. (A.B.G.)
- ¹⁷ There are many buildings of this sort in Java, where they are called candi, a word that is perhaps derived from cetiya. (D.R.)
- ¹⁸ The Srivijayan style of art may have been carried to Sukhodaya from Nagara Sri Dharmaraja when the two cities were in contact in the reign of Sri Indraditya or Ram Kamheng, (S.D.) The mandapas in the Cetiya Jet Teo at Sajjanalaya, Svargaloka, appear to date mostly from the second half of the 14th century A.D., while those in the precinct of the Mahadhatu at Sukhodaya are of various dates. (A.B.G.)
- ¹⁹ In addition we might mention Wat Geo at Jaiya and several remains of smaller monuments, as well as a good many images of Buddhas and Bodhisattvas discovered more recently. It is curious that the author does not mention the splendid bronze 'Buddha Recently. It is curious that the author does not mention the splendid bronze 'Buddha of Grahi', now in the Bangkok Museum: it represents the Buddha sheltered by Nagaraja's hood; and the base (which is part of the same casting as the Nagaraja's coils, but cast separately from the hood and from the Buddha image) has an inscription bearing a date equivalent to 1183 A.D. As the author is discussing Buddhist art only, there was no reason for him to mention the Brahmanical images of Srivijayan style, of which there are many fine examples (cf. S. J. O'Connor, *Hindu Gods in Peninsular Siam*; Ascona, Switzerland, 1972). (A.B.G.) The art of Srivijayan, which was deeply influenced by that of Java, as well as the Indian styles of the Gupta, Post-Gupta and Pala-Sena periods, is thought to have flourished in Peninsular Siam from the 8th to the 13th century A.D. In the second half of the 13th century the Peninsula became tributary to the kingdom of Sukhodaya. (S.D.)
- ²⁰ The prasada is the characteristic form of Khmer sanctuary tower. The word prang in Siamese is used in two senses. In the strict sense it means a form of sanctuary tower that evolved in Siam from an undetermined prototype, probably Mon, under the influence of the Khmer prasada. Used loosely the word prang can mean either a prasada or prang or both. When the author uses the word prang, we have translated it as 'prasada or prang' when the sense seems to require it. (A.B.G.)
- ²¹ The author apparently means they contained neither relics of the Buddha nor object inscribed with extracts from the Canon; cf. Introduction, p. vi. (A.B.G.)

- ²² A better reason for the royal attire of certain Buddha images was suggested by the late Paul Mus (*Le Buddha pare*, BEFEO XXVIII). According to a practice that began in India in the Gupta period, if not before, statues were often presented with real clothing and detachable jewels. This practice survives to the present time in the case of the 'Emerald' Buddha in Bangkok, which has three sets of attire for the different seasons. Those for the rainy and the cool seasons are rich costumes simulating the monastic dress, while that for the hot season is the royal attire. When an image of the Buddha wearing detachable ornaments was copied, whichever ones happened to be worn at the time would naturally be reproduced in the copy. (A.B.G.)
- ²³ According to the Mahayana doctrine of the Trikaya, the Buddha's three bodies are the Nirmanakaya, the Sambhogakaya, and the Dharmakaya. See Mus, *Le Buddha paré*, BEFEO XXVIII, pp. 170-252. (A.B.G.)
- ²⁴ Nowadays we reserve the term 'Labapuri style' for images in which the Khmer influence is predominant. Those in which there are conspicuous traces of the Dvaravati style mixed with the Khmer style are now assigned to the 'U Tong A' style. (S.D.)
- ²⁵ The standing posture with both hands in abhaya mudra is now known as 'stopping the waters' (in allusion to the flood waters at Uruvela, which miraculously formed a cylinder around the Buddha and left him dry), As Prince Subhadradis remarks in a footnote, it is doubtful whether the posture was given this interpretation before the Ayudhya period. The same may be said of the standing posture with only the right hand in abhaya mudra, called 'stopping the kinsmen' (in allusion to the Buddha putting an end to the dispute between his paternal and maternal relatives over the water rights to a certain river), and the standing posture with only the left hand in abhaya mudra, called 'stopping the sandalwood image' (the wooden image of the Buddha carved at the command of the King of Kosala while the Buddha was preaching in the Tavatimsa Heaven; when the Buddha returned to earth, the image rose to salute him, but he told it to return to its seat), (A.B.G.)
- ²⁶ i.e. the subject is represented by an image of the Buddha seated in the 'European posture' (like the Dvaravati images of him preaching the First Sermon), but accompanied by the faithful elephant and the devout monkey who play an important part in the story, (A.B.G.) In addition to the types of image mentioned by the author, the school of Labapuri also produced images of the standing Buddha in the posture of 'bestowing favors' and in the posture of 'taking mercy on living creatures'
- ²⁷ Lokeshvara and Avalokitesvara are alternative names of the same Bodhisattva. He usually has in his headdress the figure of his 'dhyani-Buddha' Amitayus, seated in meditation. He is also sometimes known as the Bodhisattva Padmapani because he holds a lotus (padma) in his hand (pani). (S.D.)
- ²⁸ For example when he takes the form of Hevajra or Trailokyavijaya. (S.D.)

- ²⁹ It now appears that the Khmer ruled much of central Siam for considerable periods of time between 1000 A.D. and 1250, but not uninterruptedly. The Labapuri style continued well into the 15th century A.D. (cf. the many examples of it discovered in the crypt of Wat Rajapurana at Ayudhya, built in 1424). (A.B.G.)
- ³⁰ The fragmentary image called 'the Lavo Buddha' in the Lamupn Museum appears to be a work of the 'U Tong B' style which was prevalent at Ayudhya in the 14th and early 15th century A.D. The image called 'the Buddha with Sharp Shins' in the Siri Got Monastery at Chiang Mai may be a locally made copy of it, or at least of a similar model. (A.B.G.)
- ³¹ The main inspiration for the Labapuri style came from Cambodia, especially styles of Angkor Wat (12th century A.D.) and the Bayon (late 12th and early 13th century). The combination of Dvaravati and Khmer gave rise to the ' U Tong A ' ' U Tong B' styles, which to some extent overlapped the later phases Labapuri style. (A.B.G.)

บัวสามแบบ

ว่าด้วยผู้พูด

คนโง่ ชอบให้อารมณ์พูด
จึงกระทบตนกระทบคนอื่นเนื่องๆ
ผิดพลาดมาก ล้มเหลวบ่อย
คนฉลาด ชอบให้เหตุผลพูด
จึงถูกต้องมากแต่มักไร้ความรู้สึก
และประสบแต่ความสำเร็จอันแท้จริง
คนเจ้าปัญญา ชอบให้ธรรมะพูด
จึงบริสุทธิ์เหนือถูกเหนือผิด
และเป็นหนึ่งเดียวกับความสำเร็จโดยธรรม

THREE LOTUSES

SPEAKING

*The foolish let their tempers speak,
Repeatedly make mistakes and cause sadness.
The clever let their rationality speak,
Live with righteousness but are lifeless.
The wise let wisdom speak,
And become a part of universal truth.*

ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์, คนโง่ คนฉลาด คนเจ้าปัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 27), สำนักพิมพ์สยาม, หน้า 32, 2559.

Chai Na Pol A., *The Foolish The Clever The Wise* (27th edition), Sayam Publishing House, P. 33, 2016.

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ
ณ
พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

This journal is distributed free of charge
at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd, Muang District, Phuket.

น้ำพักน้ำแรงเพื่อพุทธศาสน์
น้ำใจของมองญาติธรรมสมาน
ร่วมสร้างพระองค์ใหญ่ไว้อุทยานฯ
นาคเกิดสถานสถาพรภูเกิดเมือง

*To dedicate body and mind for believes
With the solidarity of Dharma relatives
Progressive of the Big Buddha in the park
Sustainable at the top of Nakkerd Hill on behalf*

มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕

42/14 ม.2 ถ.เทพราชวิถี ส.รังภา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076-373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076-373 140

Phraphulthomimgmongkhan Saththa 45 Foundation

42/14 Moo 2, Theprasathree Rd., T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000

Tel 076-373 138-9, 08 1891 3827 Fax 076-373 140

www.mingmongkalphuket.com

www.facebook.com/thebigbuddhaphuket

Line ID : thebigbuddha

Line ID : supom37

BIG BUDDHA PHUKET

SATHTHA 45 FOUNDATION
& The Light of Dharma

HAPPINESS IN 7 MINUTES